

SZIGETSZENTMIKLÓSI BATTHYÁNY KÁZMÉR GIMNÁZIUM

Helyi tanterv

**Német mint
II. idegen nyelv tantárgyból
az 9.-12. évfolyam számára**

2020.

Célok és feladatok:

Iskolánkban az idegen nyelv oktatásának alapvető célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni kommunikációs céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven ismereteket szerezni. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A diák képességeinek fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák elsajátítására, az önálló tanulás módszereinek megismerésére, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunkák, amelyek fejlesztik a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást. Az egyéni tanulási különbségek kiegyenlítése miatt pedig kifejezetten előnyös, hogy iskolánkban a nyelvtanulás továbbra is csoportbontásban történik.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz:

A tanulás kompetenciái: Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló képessé válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. Megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

A kommunikációs kompetenciák: A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

A digitális kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

A személyes és társas kompetenciák: A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a kritikus, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek:

Az idegennyelv-oktatás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt, amelyekben személyisége fejlődik, és a nyelvet eszközként, hatékonyan használja. A nyelvi tartalmak és eszközök átadása szövegösszefüggésbe ágyazottan, konkrét beszédhelyzetekben, akár képekkel vagy nonverbális elemekkel segítve történik.

A mindennapi nyelvhasználatban, ezért a nyelvtanulásban is fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, illetve a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és forгатókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Tisztában kell lenniük az egész nyelvi érintkezést átszövő szabályokkal, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák az érintkezést. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen, ebben sok segítséget nyújt az internet. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projekt munkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az adott nyelvet használó emberek és kultúrák megismerésével a nyelvtanuló nyitottabbá, érdeklődőbbé és tájékozottabbá válik, érzelmvilága és gondolkodása fejlődik. Az idegen nyelv

tanulása során, valamint az iskolán kívüli tevékenységek által a nyelvtanuló részesévé válhat az adott kultúráknak, kapcsolatot teremthet anyanyelvi beszélőkkel, összehasonlíthatja saját kulturális szokásait más kultúrákkal. Az ismeretszerzésben segíthetnek a célnyelvi országokról szóló olvasmányok vagy filmek, vagy a rendszeres idegen nyelvi projekt feladatok, melyet a tanuló akár egyénileg, akár csoportosan készíthet el.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan hangsúlyozzuk a tantárgyközi integráció fontosságát. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra is. Ugyanakkor az idegen nyelvvél való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak. Projektfeladatok, információgyűjtés a szaktantárgyhoz, internetes kutatómunka, mind-mind történhet idegen nyelven is.

Kimeneti szintek:

Iskolánk az II. élő idegen nyelv oktatását a kerettantervben előírt óraszámokban végzi el.

Az évfolyamonkénti óraszámokat a következő táblázat mutatja be:

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
heti óraszám	4	4	4	4
éves óraszám	136	136	136	112

A kerettantervi ún. +10% lehetőség kihasználására javasoljuk a középszintű érettségire, illetve a középfokú nyelvvizsgára felkészítő kiadványok feladatsorainak megoldását, továbbá a tanári kézikönyvek kiegészítő anyagait: ezek vagy a további gyakorlást/elmélyítést szolgálják, vagy extra feladatokat tartalmaznak a gyorsabban haladóknak.

Iskolánkban az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

10. évfolyam minimumszint: A1

12. évfolyam minimumszint: A2

Helyi tantervünkben az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva a következőkben határozzuk meg:

	10. évfolyam	12. évfolyam
II. idegen nyelv	A1	A2

Ez időszak végére a tanuló ismeri és használja a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, valamint ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére. Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hagyományos és digitális nyelvtanulási forrásokat használ (pl. internet, mobilalkalmazások), kiaknázza a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket szórakozásra, főként ismerős, mindennapi helyzetekben történő kommunikációra, közvetítésre, ismeretszerzésre és tudásmegosztásra. Egyre inkább érti a nyelvtanulás, illetve a nyelvtudás fontosságát.

Az 9-12. évfolyamon a következő tanulási eredmények várhatók el, témakörtől függetlenül:

- változatos, kognitív kihívást jelentő írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó hangzószövegekben megjelenő információkat;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő írott szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
- alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit.

A helyi tanterv felépítése, szerkezete:

A nyelvtanulás fejlesztési egységeit a KER-ben leírt készségek alapján a következőkben határozzuk meg: hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be mind a kerettantervbe, mind a helyi tantervbe.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelv tanulási lehetőségek sokasága. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére is.

A nyelv tanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelv tanuló ismerteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek bekapcsolása a tanulási folyamatba. A

nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *Fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A táblázatok *A fejlesztés tartalma* elnevezésű része olyan tevékenységeket tartalmaz, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

Fontos alapelv, hogy nem a tankönyv hivatott meghatározni a nyelvoktatást, hanem a koncepcionális, tanterv-alapon végiggondolt nyelvoktatás megvalósításához kell kiválasztani a megfelelő tankönyvet, tankönyvcsaládot. A tankönyv akkor hasznos eszköze a nyelvoktatásnak, ha mindig az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését célozza, akkor korszerű, ha eleget tesz a Közös Európai Referenciakeretben megfogalmazott és a NAT-ban nevesített nyelvtudási szintek funkcionális nyelvhasználati előírásainak, a korszerű módszertannak. Egy tankönyv akkor jó, ha a tanárnak öröm tanítani belőle, és a tanulónak öröm tanulni belőle. Tartozzon a tankönyvhöz minél több kiegészítő anyag. Lényeges szempont lehet a kiválasztásban, hogy a tankönyv feleljen meg az életkori sajátosságoknak és a magyar nyelvtanuló - esetenként speciális - igényeinek. Legyen a tankönyv tartalmában és kivitelezésében motiváló, a nyelvtanulás iránt kedvet ébresztő.

Ellenőrzés, értékelés

Az értékelési folyamat első lépése az **ellenőrzés**, ami az értékelés részművelete, nem más, mint információszerzés a teljesítményről.

Célja, hogy lényeges, megbízható, érvényes információkat szerezzünk a nevelés-oktatás folyamatának fő tényezőiről. Maga az értékelés pedig ezeknek az információknak az elemzése és rendszerezése, viszonyítása a célokhoz, követelményekhez.

Az ellenőrzés és értékelés akkor jó, ha sokoldalú, objektív, változatos, személyre szóló, rendszeres és folyamatos, konstruktív és tekintettel van a tanulók életkori sajátosságaira és a tantárgyi követelményekre.

A jól szervezett iskolai ellenőrzéssel értékelhetjük a tanulók fejlődését és a tanári didaktikai munka eredményét is.

A tanulók kommunikatív kompetenciájának fejlesztését célzó nyelvoktatásban a mérésnek is **kommunikatív szemléletűnek** kell lennie. Ezért törekszünk arra, hogy minél többször végezzünk szövegszintű méréseket.

A nyelvi alapkészségeket mérhetjük önállóan vagy integrálva. A tanulók önállóságra nevelésének jegyében a teljesítménymérés során több olyan mérési formát alkalmazunk, amely módot ad a tanulóknak arra, hogy megtanulják teljesítményüket önállóan mérni és értékelni. Fontos, hogy ezen kívül megismerkedjenek a mérésnek és értékelésnek azon formáival, melyek párban és csoportban is alkalmazhatóak.

Törekszünk arra, hogy az ellenőrzés minden formája tárgyyszerű, ösztönző hatású, folyamatos és kiszámítható legyen, erősítse az önállóságot, az önértékelést és a társakkal történő együttműködést (pl. egymás szóbeli értékelése).

A tantárgyi értékelés lehetséges módszerei:

a) írásbeli módszerek

- szódolgozat
- nyelvtani dolgozat
- röpdolgozat (kisebb résztéma számonkérése)
- témazáró dolgozat
- komplex feladatsorok (pl. érettségi, nyelvvizsga)
- fogalmazás (pl. levélírás, esszé)
- projektmunka
- országos nyelvi kompetenciamérés (6., 8. évfolyam)

b) szóbeli módszerek:

- felelet

- egyéni, páros vagy csoportos beszélgetés, vita
- szerepjáték
- kiselőadás
- prezentáció

Munkánk folyamán ügyelnünk kell az egyes számonkérési formák megfelelő arányára.

Minden tanulói teljesítményt lehet és kell értékelni, de nem mindegyiket lehet és kell osztályozni. Az érdemjegyek és az osztályozás önmagukban nem fejezik ki az elismerést és az elmarasztalást.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében az ellenőrzés és értékelés folyamatában figyelembe vesszük a tanuló státuszából fakadó akadályokat és korlátokat, valamint a szakértői bizottság véleményét és javaslatát. Fontos, hogy minden segítséget megkapjon képességei és tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez, ismeretei folyamatos bővítéséhez. Értékelésekor méltányosan, humánusan, a tanuló számára a legkedvezőbb módon kell mérlegelni és dönteni.

Az IKT-használat beépítése a tantárgy tanításába

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minden eddiginél több lehetőséget biztosítanak a nyelvtanulóknak és tanároknak a célnyelvvvel és célnyelvi közösséggel kialakítható közvetlen kapcsolatra. Az IKT jelentősen növelheti a nyelvtanítás és nyelvtanulás eredményességét, közvetlen hozzáférést biztosítva a célnyelvi kultúrához, azaz lehetővé teszi autentikus célnyelvi modellek keresését és felhasználását. Az IKT a korszerű nyelvoktatás, a differenciálás és az autonóm nyelvtanulás kiváló eszköze.

- Saját készítésű tananyagok felhasználása
- Multimédiás tananyagok felhasználása
- Internet használata
- Online szótárak használata
- Különböző honlapok felhasználása a nyelvi fejlesztéshez
- Online kurzusok használata
- Kommunikáció anyanyelvi és nem anyanyelvi beszélőkkel (e-mail, chat, twitter, blogok, és egyéb 2.0 alkalmazások)
- Redmenta- tesztek, hallás utáni szövegértés
- Microsoft Teams, Google Classroom

9. évfolyam

Ennek a nevelési-oktatási szakasznak az a fő célja, hogy a tanuló megismerkedjen a német nyelv alapvető szerkezeivel, alapszókincsével, és előző nyelvtanulási tapasztalatai segítségével a második idegen nyelvből is fejleszthesse kommunikatív és interkulturális kompetenciáját. A nyelvi alapkészségek kialakítása mellett a középiskolában egyre hangsúlyosabbá válnak a társadalom és a nyelvhasználat, valamint a jel– szabályrendszerek kapcsolatai, melyek fejlesztése összhangban áll a Nat-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.

Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Egyre jobban érti, hogy a felnőtt élet, elsősorban a továbbtanulás és a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa a használható nyelvtudás. Ezért a nyelvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy a másodikként tanult idegen nyelvet is egyre inkább személyes érdeklődéséhez kapcsolódó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.

Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projektmunkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon és ezek során használja kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve hogy kifejtse véleményét hagyományos és digitális csatornákon is. Különösen fontos az irányító tanár támogató visszajelzése és az, hogy megtanulja saját és mások hibáit felismerni és azokat kijavítani, s így válik egyre inkább önállóvá a nyelvtanulás és a nyelvhasználat terén is. Az egyéni érdeklődés és igények figyelembevétele meghatározó, ezért a nyelvórákba be kell emelni olyan idegen nyelvi tartalmakat, lehetőségeket és eszközöket, amelyekkel a tanuló a nyelvórákon kívül szívesen foglalkozik.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló különböző szövegtípusokkal, olvasmányokkal ismerkedik meg. A gondosan kiválasztott, lehetőség szerint autentikus szövegek feldolgozása során fejlődik szövegalkotási, szövegértési, valamint interakciós készsége.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerinti A1/1 szintet.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése; az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése; a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavak, fordulatok felismerése, ezekből következtetés a szövegek témájára; a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeg és néhány konkrét információ kiszűrése ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).</p> <p>A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; egyszerű kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre; rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről; néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata; a szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal; munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoporthoz, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése; a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése; egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

A fejlesztés tartalma
<p>Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése. Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).</p> <p>Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.</p> <p>Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.</p> <p>Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése.</p> <p>Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).</p> <p>Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.</p>

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása;</p> <p>Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása;</p> <p>írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;</p> <p>a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése;</p> <p>részvétel írásbeli nyelvi játékokban;</p> <p>a meglévő szókinccs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása.</p> <p>Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).</p> <p>Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).</p> <p>Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.</p> <p>Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető).</p> <p>Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása.</p> <p>Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek).</p> <p>Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.</p>	

A 9. évfolyamon a német nyelv tantárgy alapóraszám: 136 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	26
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	14
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	20
Reisen und Urlaub, Tourismus	8
Öffentliches Leben	6
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	20
Interkulturelle und landeskundliche Themen	13
Fächerübergreifende Themen und Situationen	10
Aktuelle Themen	6
Unterhaltung	7
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	6
Összes óraszám:	136

Témakörök	Kapcsolódási pontok
<i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása. Foglalkozások, különleges foglalkozások.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely. <i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, szokások. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> időbeosztás, napirend.
<i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem. Bútorok. Tevékenységek otthon. Lakóhelyem, fontos szokások és látnivalók.	<i>Természetismeret:</i> lakóhelyi környezet. <i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, halmazok. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.
<i>Étkezés</i> Kedvenc ételeim, italaim.	<i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: étrend.
<i>Idő, időjárás</i> Az óra. Napirend. Hónapok. A hét napjai.	<i>Matematika:</i> számok írása, olvasása, állítások igazságának eldöntése, tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rögzítése.
<i>Iskola, barátok</i> Tantárgyaim. Órarendem. Kedvenc tantárgyaim. Iskolai felszerelés. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli elfoglaltságaim, szakkörök.	<i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.

Tanórán kívüli közös programjaink.	
<i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Sporttevékenységek. Szabadidős és extrém sportok. Televíziós műsorok.	<i>Testnevelés és sport: sportok.</i> <i>Ének-zene: zenehallgatás.</i> <i>Dráma és tánc: színház, előadások.</i>
<i>Város, bevásárlás</i> Város- és országnevek. Látnivalók a célországokban. Boltban.	<i>Földrajz: más népek kultúrája.</i>

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Köszönés, elköszönés
Udvarias üdvözlési formák
Bemutatkozás
Partner bemutatása
Érdeklődés hogylét iránt
Bocsánatkérés és arra reagálás

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás
Egyetértés, egyet nem értés
Tetszés, nemtetszés
Kedvelt, nem kedvelt tevékenységek kifejezése
Saját képességek ismertetése
Sajnálkozás kifejezése
Düh kifejezése
Feltételezés kifejezése
Meglepődöttség kifejezése

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása
Információkérés, információadás
Igenlő vagy nemleges válasz
Tudás, nem tudás
Időpont egyeztetése
Javaslat és arra reagálás

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés, kívánság kifejezése
Javaslat és arra reagálás
Meghívás és arra reagálás
Kínálás és arra reagálás

Elsajátítandó nyelvi elemek, struktúrák
9. évfolyam

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Präsens létige igeragozás tőhangváltós igék elválo igekötős igék	<i>ich bin, du bist ... ich tanze / spiele du tanzst / spielst ... ich esse – du isst – er isst ich fahre – du fährst – er fährt Ich kaufe im Supermarkt ein.</i>
		Kijelentő mondat: egyeses szórend kiemelt mondatrész	<i>Ich tanze gern. Ich spiele gern Klavier. Am Montag spielen wir Tennis.</i>
		Kérdő mondat: kérdőszavas kérdések Eldöntendő kérdések	<i>Was machst du heute? Seid ihr zu Hause?</i>
	Felszólító mód	felszólítások	<i>Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!</i>
	Múltidejűség	A <i>haben</i> és <i>sein</i> Präteritum alakja	<i>Wir hatten keinen Hunger. Gestern war ich müde.</i>
Birtoklás kifejezése		A <i>haben</i> jelen idejű alakja A <i>haben</i> múlt idejű alakja	<i>Ich habe ein Auto. Ich hatte ein Auto.</i>
		Birtokos névmás alany és tárgyesetben	<i>Mein / dein / sein / ihr/ unser/ euer/ ihr / Ihr Haus</i>
		Genitiv <i>s</i> <i>von</i> + név	<i>Peters Bruder der Bruder von Peter</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Határozószók Földrajzi irányok	<i>hier, dort, rechts, links, oben unten in / aus / nach + Stadt /Land im Norden / Süden / Westen / Osten südlich von ..</i>

Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>Wie oft?</i>	<i>manchmal, oft, immer, nie</i>
	Időpont	<i>Wann?</i> <i>Wie spät ist es?</i>	<i>am Montag / am Wochenende / im Sommer / im Juni/ am Morgen / in der Nacht / um 8 Uhr</i> <i>heute, gestern, morgen</i> <i>Es ist 8 Uhr.</i>
	Időtartam	<i>Wie lange?</i>	<i>2 Stunden.</i> <i>Von 4 bis 6 Uhr</i>
Mennyiségi viszonyok		Főnevek egyes és többes száma	<i>das Kind – die Kinder</i>
		Tőszámnevek 1-1000	<i>eins, zwei ...</i>
		Sorszámnevek	<i>erste, zweite, dritte ...</i>
		Határozott és határozatlan mennyiség	<i>ein Stück Schokolade</i> <i>viel - viele</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés Kívánság / Kínálás Szükségesség	<i>Können</i> <i>Können</i> <i>möchten / mögen</i> <i>müssen</i>	<i>Ich kann schwimmen.</i> <i>Kann ich mitspielen?</i> <i>Möchtest / magst du ein Eis essen?</i> <i>Ich muss lernen.</i>
Logikai viszonyok		Főmondatok kötőszói egyenes szórend fordított szórend	<i>und, aber, oder, denn,</i> <i>sondern</i> <i>deshalb</i>
Szövegösszetartó eszközök		Határozott és határozatlan névelők Személyes névmás alany és tárgyesetben Általános alany tárgyesettel álló igék	<i>Ein Junge steht hier. Der Junge ist 14 Jahre alt.</i> <i>Der Junge steht dort. Siehst du ihn?</i> <i>Man lernt in der Schule.</i> <i>brauchen, es gibt, haben</i>
Esetviszonyok		Főnevek alany és tárgyesetben.	<i>Das ist ein Kuli.</i> <i>Ich brauche den Kuli.</i>

10. évfolyam

Az 10. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás egyik célja az, hogy a tanulók továbbra is kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömet leljék a nyelvvel való foglalkozásban, érdeklődjenek az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására, másik célja pedig, hogy a tanév végére a tanulók a KER szerinti A1/2-es szintű nyelvtudással rendelkezzenek.

A nyelvelsajátítás területén fontos cél a beszédértés és a beszéd-, az olvasott szövegértési, valamint az íráskészség fejlesztése, amely komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök bővülnek és mélyülnek (összhangban a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival), azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak.

Az 10. osztályban is jelentősen bővül a tanulók szókinccse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van az A1-es nyelvi szinthez közeli nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

Kívánatos, hogy az értékelés a fejlesztés tartalmának megfelelő nyelvi tevékenységek során történjen. Ez biztosítja, hogy az értékelés valóban a képzési célokra irányuljon, és annak megvalósulásáról adjon információt. Ezért az értékelés módját és kritériumait csak úgy, mint az órai tevékenységeket *A fejlesztés tartalma* rovatban leírtaknak megfelelően célszerű alakítani.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, a tanári utasítások és kérdések, valamint ismeretlen, egyszerű szövegek megértése, rövid párbeszéd követése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A komplexebb formában elhangzó célnyelvi óravezetés követése; az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó időnként megismételt tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó, rövid mondatokból álló kérdések, megnyilatkozások megértése; a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavak, fordulatok felismerése, ezekből következtetés a szövegek témájára; a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeg és néhány konkrét információ kiszűrése rövid, egyszerű szövegekből; a megértést segítő alapvető stratégiák egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
<p>A komplexebb formában elhangzó célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése.</p> <p>A tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése.</p> <p>A tanulóhoz közel álló rövid kérdések és szövegek megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, az ismert nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A beszédszándék kifejezése egyre bővülő nyelvi eszközökkel, szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva;</p> <p>kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyre bővülő nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre;</p> <p>rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyre bővülő nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;</p> <p>rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról;</p> <p>rövid szövegek előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel és nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyre bővülő nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyre bővülő nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>A beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elemek megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyre bővülő nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Rövid szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen;</p> <p>Egyre bővülő nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;</p> <p>egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal;</p> <p>munkájának bemutatása egyre bővülő nyelvi eszközökkel;</p> <p>ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyre bővülő nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása kötőszavakkal.</p> <p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A megértést segítő elemekre támaszkodva a szintnek megfelelő szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése;</p> <p>a különböző műfajú, autentikus szövegek lényegének megértése; autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó feladatok elvégzése;</p> <p>a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez;</p> <p>érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése. Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).</p> <p>Rövid különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.</p> <p>Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) olvasása.</p> <p>Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyszerű információ szerzése.</p> <p>Rövid, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).</p> <p>Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, rövid üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid mondatok alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid mondatok írása; Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid, a szintnek megfelelő szövegek alkotása; írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó kérdésekre; a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid szövegek alkotása, illetve hallás utáni leírása.</p> <p>Rövid mondatok írása egyre bővülő nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).</p> <p>Különböző műfajú, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).</p> <p>Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.</p> <p>Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető).</p> <p>Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása.</p> <p>Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek).</p> <p>Rövid üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.</p>	

10. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	26
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	14
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	20
Reisen und Urlaub, Tourismus	8
Öffentliches Leben	6
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	20
Interkulturelle und landeskundliche Themen	13
Fächerübergreifende Themen und Situationen	10
Aktuelle Themen	6
Unterhaltung	7
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	6
Összes óraszám:	136

Szóbeli témakörök

Témakörök	Kapcsolódási pontok
<i>Család</i> Én és a családom. Családi események, közös programok. Napirend.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely. <i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, szokások. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> időbeosztás, napirend.
<i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> időbeosztás, napirend.
<i>Öltözködés</i> Kedvenc ruháim. Divat.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat. <i>Matematika:</i> halmazok.
<i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Sportok, sportfelszerelések. Kedvenc sportom. Sportversenyek.	<i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: testrészek. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok.
<i>Iskola, barátok</i> Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink.	<i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
<i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet.	<i>Testnevelés és sport:</i> sportok. <i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.

Közös időtöltés barátokkal. Gyűjtemények, kedvenc tárgyak.	<i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.
<i>Természet, állatok</i> Kisállatok. Kedvenc állataim.	<i>Természetismeret:</i> élőlények a ház körül, az állatok életmódjának főbb jellemzői. <i>Matematika:</i> halmazok.
<i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Az én városom/falum.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.
<i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.
<i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Koncertlátogatás.	<i>Ének-zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Rajz és vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.
<i>Egészséges életmód</i> Egészség, betegség, sérülések, elsősegély. A rendszeres testedzés.	<i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: étrend. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód.

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Köszönés, elköszönés

Bemutatkozás

Megszólítás, udvarias megszólítás

Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás

Bocsánatkérés és arra reagálás

Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Személyes értékítélet

Ígéret

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása
 Információkérés, információadás
 Igenlő vagy nemleges válasz
 Tudás, nem tudás

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés
 Javaslat és arra reagálás
 Felszólítás és arra reagálás
 Meghívás és arra reagálás

5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés

Megszerzett és elsajátítandó nyelvi elemek, struktúrák			
10. évfolyam			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történéis, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Präsens létige igeragozás tőhangváltós igék elváló igekötős igék visszaható igék	<i>ich bin, du bist ...</i> <i>ich tanze / spiele</i> <i>du tanzt / spielst ...</i> <i>ich esse – du isst – er isst</i> <i>ich fahre – du fährst – er fährt</i> <i>Ich kaufe im Supermarkt ein.</i> <i>sich waschen, sich kämnen</i>
		Kijelentő mondat: egyenes szórend kiemelt mondatrészt	<i>Ich tanze gern. Ich spiele gern Klavier.</i> <i>Am Montag spielen wir Tennis.</i>

		<p>Kérdő mondat: kérdőszavas kérdések</p> <p>Eldöntendő kérdések</p>	<p><i>Was machst du heute?</i></p> <p><i>Seid ihr zu Hause?</i></p>
	Felszólító mód	felszólítások	<p>Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!</p>
	Múltidejűség	A <i>haben</i> és <i>sein</i> Präteritum alakja	<p><i>Wir hatten keinen Hunger.</i> <i>Gestern war ich müde.</i></p>
		<p>Perfekt</p> <p><i>haben</i> segédigével</p> <p><i>sein</i> segédigével</p> <p>Partizip Perfekt</p> <p>szabályos igék</p> <p>rendhagyó igék</p> <p>elváló igekötős igék</p> <p>nem elváló igekötős igék</p> <p>-iern végű igék</p>	<p><i>Ich habe gelacht.</i></p> <p><i>Ich bin zu spät gekommen.</i></p> <p><i>gespielt, gekauft</i></p> <p><i>gesehen, gefunden</i></p> <p><i>eingekauft, vorgelesen</i></p> <p><i>bekommen, bezahlt,</i> <i>verloren</i></p> <p><i>passiert, informiert</i></p>
Birtoklás kifejezése		<p>A <i>haben</i> jelen idejű alakja</p> <p>A <i>haben</i> múlt idejű alakja</p>	<p><i>Ich habe ein Auto.</i> <i>Ich hatte ein Auto.</i></p>
		<p>Birtokos névmás alany és tárgyesetben</p> <p>Birtokos névmás részes esetben</p>	<p><i>Mein / dein / sein / ihr/ unser/ euer/ ihr / Ihr Haus</i></p> <p><i>meinem / seinem / seinem / ihrem / unserem / eurem / Ihrem Bruder</i></p>
		<p>Genitiv <i>s</i></p> <p><i>von</i> + név</p>	<p><i>Peters Bruder</i></p> <p><i>der Bruder von Peter</i></p>

		Tőszámnevek 1000 -	<i>Eintausendsieben ...</i>
		Sorszámnevek	<i>erste, zweite, dritte ...</i>
		Határozott és határozatlan mennyiség	<i>ein Stück Schokolade</i> <i>viel – viele</i> <i>wenig – wenige</i> <i>alles / nichts</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés Kívánság Szükségesség Szándék Engedély / tiltás	<i>Können</i> <i>Können</i> <i>möchten / mögen</i> <i>müssen</i> <i>sollen</i> <i>wollen</i> <i>dürfen</i>	<i>Ich kann schwimmen.</i> <i>Kann ich mitspielen?</i> <i>Möchtest / magst du ein Eis essen?</i> <i>Ich muss lernen.</i> <i>Meine Mutter hat gesagt, ich soll viel lernen.</i> <i>Wir wollen tanzen.</i> <i>Hier darf man nicht rauchen</i>
Logikai viszonyok		Főmondatok kötőszói egyenes szórend fordított szórend	<i>und, aber, oder, denn, sondern</i> <i>deshalb</i>
Szövegösszetartó eszközök		Határozott és határozatlan névelők Személyes névmás alany és tárgyesetben Személyes névmás részes esetben Általános alany tárgyesettel álló igék	<i>Ein Junge steht hier. Der Junge ist 14 Jahre alt.</i> <i>Der Junge steht dort. Siehst du ihn?</i> <i>Der Junge steht dort. Gibst du ihm das Buch?</i> <i>man</i> <i>brauchen, es gibt, haben</i> <i>gefallen, gehören</i>

		részes esettel álló igék Kérdő névmás és mutató névmás	<i>Welcher? – Dieser</i>
Esetviszonyok		Főnevek alany és tárgyesetben Főnevek részes esetben	<i>Das ist ein Kuli. Ich brauche den Kuli. Das Kleid gefällt meiner Mutter.</i>
Szöveggrammatikai eszközök		Részes esettel álló előjárósók	<i>aus / bei / mit / nach / seit / von / zu</i>

Javasolt tevékenységek a 9. és a 10. évfolyamon:

- projektmunka egyénileg (prezentáció):
- scrapbook/poszter készítése
- = projektmunka csoportban
- szóbeli mini-prezentációk: ‘Napirendem’; családtag napirendje, szabadidő
- internetes kutatás
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése
- szerepjátékok
- poszter
- prospektus, reklám készítése
- projektmunka csoportban (társasjáték készítése és játszása)
- kiselőadás, internetes kutatómunka
- kvízzjáték a célnyelvi országokról
- színi előadás: egy ismert mese közös elolvasása és dramatizálása
- kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése: leggyakoribb szórakozási formák a
- projektmunka: - egyéni vagy csoportos
- scrapbook / poszter készítése (‘kiállítás’ az osztályterem falain)
- kérdőív készítése és szóbeli összesítése
- kutatómunka: szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- csoportos feladatok
- Iskolai versenyek
- kedvenc dal feldolgozása (pl. kérdésekkel vagy vizuális eszközökkel)
- csoportos projekt: társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy
- tanulásmódszertan tudatosan: memóriafogás, tanulókartyák, tanulási típusok, nyelvtanulási stratégiák feltérképezése kérdőívvel
- közös popzenehallgatás
- filmnézés a célnyelven
- a fim egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása

- könnyített olvasmányok otthoni elolvasása (évente 1-2) és rövid kedvébresztő beszámoló készítése az osztálytársak számára
- keresztrejtvény készítése és megoldása
- egyszerű nyelvezetű szöveg feldolgozása (illusztráció, előadás)
- játékos diktálási feladatok
- Németország megismerése hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában
- projektmunka csoportban (plakát készítése): hazánk és Németország összehasonlítása –hasonlóságok, különbségek bemutatása
- projektmunka: aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel (rajz készítése, képek gyűjtése), képaláírások megfogalmazása, időjárás-jelentés
- szerepjáték: interjú készítése
- csoportos interjú: aktuális téma feldolgozásához, vélemények kifejezése irányított kérdések segítségével

- nyelvi és egyéb hagyományos játékok: szójátékok, ország-város, 'Találd ki, ki vagyok', barkochba, kártyajátékok
- társasjáték készítése az aktuális tananyaghoz
- projektmunka, prezentáció
- közösen választott dal, képregény, film, könyv órai feldolgozása
- csoportchat: közös online csoport létrehozása

11. évfolyam

A 11. évfolyamon folytatódó nyelvtanítás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése a 11. évfolyam végére elérendő A2/1 KER szintig. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképeség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajtaival ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre többen és egyre jobban érdeklődnek a nyelvben előforduló szabályszerűségekre, az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek iránt. A helyes nyelvhasználatban segíthetik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmazznak meg. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 11. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvórákon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

Kívánatos, hogy az értékelés a fejlesztés tartalmának megfelelő nyelvi tevékenységek során történjen. Ez biztosítja, hogy az értékelés valóban a képzési célokra irányuljon, és annak megvalósulásáról adjon információt. Ezért az értékelés módját és kritériumait csakúgy, mint az órai tevékenységeket *A fejlesztés tartalma* rovatban leírtaknak megfelelően célszerű alakítani.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	<p>A1 nyelvi szint, azaz a tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.</p> <p>Rövid szövegekhez kapcsolódó feladatokat old meg.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó komplexebb kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtetni tud a szövegek témájára, tartalmára.</p> <p>Követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét.</p> <p>Képes kiszűrni a lényegét és néhány alapvető információt az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva.</p> <p>Egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó komplexebb kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, komplexebb autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.</p> <p>A szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó komplexebb szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, lehetőség esetén a célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a tanuló egyre bővülő nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló komplexebb és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról, komplexebb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Kérdéseket tesz fel kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszol a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat.</p> <p>A tanuló megteszi az első lépéseket a célnyelv spontán módon történő használata útján.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése komplexebb szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, komplexebb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Komplexebb, tényyszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, ill. ezekre való rákérdezés komplexebb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, komplexebb nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó hosszabb párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>A beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elemek megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p>	

Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás komplexebb nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a tanuló felkészülés után egyre bővülő szövegeket mond.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló komplexebb szókinccsel és beszédfordulatokkal röviden, összefüggően beszél saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Bemutatja munkáját komplexebb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Elmesél rövid, összetettebb történetet. Megfogalmaz komplexebb állításokat, összehasonlítást, magyarázatot, indoklást. Komplexebb nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtaikat használ.</p> <p>A tanuló lineáris kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, komplexebb cselekvéseket, történéseket, és ok-okozati összefüggéseket fejez ki.</p> <p>Képes alkalmazni a megértést segítő legfontosabb stratégiákat.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Komplexebb szókinccsel és nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása összetettebb nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtaikkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa és hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a helyes kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a tanuló megérti hosszabb olvasott szövegek lényegét, fő tartalmát.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló megérti az ismerős témákról szóló hosszabb szövegeket.</p> <p>Megtalál alapvető információkat hétköznapi szövegekben.</p> <p>Megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szöveg lényegét, kiszűri a szövegből az alapvető információkat.</p> <p>Elvégez az olvasott szövegre vonatkozó feladatokat.</p> <p>Képes meglévő készségeit kreatívan használni az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez.</p> <p>Növekszik a tanuló tájékozottsága a célnyelvi kultúráról.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Komplexebb nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd) a tanulóhoz közel álló témákról.</p> <p>Lényeges információk megtalálása összetettebb szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p>Összetettebb, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, regények, történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a tanuló ismert témáról rövid mondatokat ír. Mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú szövegeket alkot.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról.</p> <p>Az írást a kommunikáció eszközeként használja komplexebb interakciókban.</p> <p>Gondolatait kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki.</p> <p>Kreatívan alkalmazza nyelvismeretét hosszabb szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid szövegek diktálás utáni leírása.</p> <p>Komplexebb szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Összetettebb szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Komplexebb írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rapszöveg írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de ezért, azután).</p> <p>Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képalírást, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>	

A 11. évfolyamon a német nyelv tantárgy alapóraszám: 136 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	18
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	14
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	14
Reisen und Urlaub, Tourismus	8
Öffentliches Leben	7
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	11
Interkulturelle und landeskundliche Themen	14
Fächerübergreifende Themen und Situationen	12
Aktuelle Themen	12
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	8
Unterhaltung	7
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	11
Összes óraszám:	136

Ajánlott témakörök a 11. évfolyamra	
Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<p><i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: család, otthon; az ember az időben: gyermekkor, felnőttkor, öregkor.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> családunk története.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.</p>
<p><i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.</p>
<p><i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> táplálkozás.</p>

	<p><i>Kémia:</i> egészséges táplálkozás: a zsírok és cukrok szerepe.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.</p>
<p><i>Idő, időjárás</i> Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Időjárás.</p>	<p><i>Földrajz:</i> éghajlat és lakóhelyek; időjárási, éghajlati elemek.</p> <p><i>Fizika:</i> természeti katasztrófák.</p>
<p><i>Öltözködés</i> Ruhadarabok. Kedvenc ruháim.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> szokások, társadalmi szabályok.</p>
<p><i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.</p>
<p><i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Közös időtöltés barátokkal.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> sportágak.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.</p>

	<p><i>Informatika:</i> Az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</p>
<p><i>Természet, állatok</i> Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> a természetföldrajzi környezet és az élővilág összefüggései.</p> <p><i>Földrajz:</i> földrészek és óceánok, felszínformák, hazánk természeti adottságai. Európán kívüli kontinensek, tájak, országok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> hobbiállatok gondozása.</p>
<p><i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hétköznapiak, ünnepek.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> találkozás a múlttal: ünnepeink eredete és szokásrendje.</p>
<p><i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, térbeli alakzatok.</p> <p><i>Földrajz:</i> országok, városok.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás.</p>
<p><i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás. Közlekedési eszközök.</p>	<p><i>Földrajz:</i> tájékozódás a földrajzi térben, Európa, Európán kívüli kontinensek, tájak, országok.</p>

	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> az erdők világa.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.</p>
<p><i>Fantázia és valóság</i> Kedvenc olvasmányaim, könyveim.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus játékok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képzeletem világa.</p>
<p><i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.</p>
<p><i>Környezetünk védelme</i> Veszélyeztetett állat és növényvilág.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága.</p> <p><i>Fizika:</i> energiatermelési eljárások.</p> <p><i>Földrajz:</i> globális problémák, fenntarthatóság, védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás, egészséges életmód.</p>
<p><i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> betegségek megelőzése.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód.</p>
<p><i>Felfedezések</i> Híres felfedezők és életútjuk.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> felfedezők és feltalálók.</p>

	<p><i>Hon- és népismeret:</i> a magyar tudomány és kultúra eredményei a világban.</p>
<p><i>Tudomány, technika</i> Híres feltalálók és életútjuk.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> tudománytörténet.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> a magyar tudomány és kultúra eredményei a világban.</p>
<p><i>Múltunk és jövőnk</i> Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Iskolám múltja, jelene. Lakóhelyem régen és most.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> különböző korszakok, globális problémák.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én világom, találkozás a múlttal.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok, környezettudatosság, környezetvédelem.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a munka világa.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció: szakmák, foglalkozások.</p>
<p><i>Média, kommunikáció</i> Infokommunikációs eszközök a mindennapokban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hírközlés, a média és a nyilvánosság szerepe.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> kommunikáció az állatvilágban.</p> <p><i>Informatika:</i> az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika</p>
<p><i>Földünk és a világűr</i> A Naprendszer és a bolygók.</p>	<p><i>Földrajz; fizika:</i></p>

	<p>a Naprendszer objektumai, a világűr megismerésének eszközei.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben.</p>
--	---

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Bemutatkozás

Megszólítás

Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás

Személyes levélben megszólítás, elköszönés

Megszólítás és elköszönés írásban

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Akarat, kívánság, képesség

Engedély, tiltás kifejezése

Javaslatot tenni és arra reagálni

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása

Információkérés, információadás

Igenlő vagy nemleges válasz

Tudás, nem tudás

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés

Javaslat és arra reagálás

Felszólítás

Meghívás és arra reagálás

5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés

Megszerzett és elsajátítandó nyelvi elemek, struktúrák

11. évfolyam

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Präsens létiige igeragozás tőhangváltós igék elváló igekötős igék visszaható igék	<i>ich bin, du bist ...</i> <i>ich tanze / spiele</i> <i>du tanzt / spielst ...</i> <i>ich esse – du isst – er isst</i> <i>ich fahre – du fährst – er fährt</i> <i>Ich kaufe im Supermarkt ein.</i> <i>sich waschen, sich kämmen</i>
		Kijelentő mondat: egyenes szórend kiemelt mondatrész	<i>Ich tanze gern. Ich spiele gern Klavier.</i> <i>Am Montag spielen wir Tennis.</i>
		Kérdő mondat: kérdőszavas kérdések Eldöntendő kérdések	<i>Was machst du heute?</i> <i>Seid ihr zu Hause?</i>
	Felszólító mód	felszólítások	<i>Steh auf! Setzt euch!</i> <i>Nehmen Sie Platz!</i>
	Múltidejűség	A <i>haben</i> és <i>sein</i> Präteritum alakja	<i>Wir hatten keinen Hunger.</i> <i>Gestern war ich müde.</i>

		Perfekt <i>haben</i> segédigével <i>sein</i> segédigével Partizip Perfekt szabályos igék rendhagyó igék elváló igekötős igék nem elváló igekötős igék -iern végű igék	<i>Ich habe gelacht.</i> <i>Ich bin zu spät gekommen.</i> <i>gespielt, gekauft</i> <i>gesehen, gefunden</i> <i>eingekauft, vorgelesen</i> <i>bekommen, bezahlt,</i> <i>verloren</i> <i>passiert, informiert</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen –</i> <i>musste, sollen – sollte,</i> <i>wollen – wollte, dürfen –</i> <i>durfte</i>
	Jövőidejűség	Futur I	<i>Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.</i>
Birtoklás kifejezése		<i>A haben</i> jelen idejű alakja <i>A haben</i> múlt idejű alakja	<i>Ich habe ein Auto.</i> <i>Ich hatte ein Auto.</i>
		Birtokos névmás alany és tárgyesetben Birtokos névmás részes esetben gehören+Dat	<i>Mein / dein / sein / ihr /</i> <i>unser/ euer/ ihr / Ihr Haus</i> <i>meinem / seinem / seinem /</i> <i>ihrem / unserem / eurem /</i> <i>Ihrem Bruder</i> <i>Dieser Kuli gehört mir.</i>
		Genitiv <i>s</i> <i>von + név</i>	<i>Peters Bruder</i> <i>der Bruder von Peter</i>
Minőségi viszonyok		Középfokú melléknevek és	<i>Peter ist schneller als Paul.</i>

		<p>hasonlító mondatok</p> <p>Felsőfokú melléknevek határozóként</p>	<p><i>Paul ist genauso schnell wie Mark.</i></p> <p><i>Peter ist am schnellsten.</i></p>
		<p>Wie?</p> <p>Welcher? – melléknévragozás határozott névelő után</p>	<p><i>Das finde ich toll.</i></p> <p><i>Der neue Junge gefällt mir.</i></p>
Térbeli viszonyok	<p>Írányok, helymeghatározás</p>	<p>Határozószók</p> <p>Földrajzi irányok</p> <p>Helyet és irányt kifejező elöljárószók</p> <p>Helyet és irányt kifejező igék</p>	<p><i>hier, dort, rechts, links, oben unten</i></p> <p><i>in / aus / nach + Stadt/Land</i></p> <p><i>im Norden / Süden/Westen/Osten</i></p> <p><i>südlich von ..</i></p> <p><i>im Kino – ins Kino</i></p> <p><i>beim Bäcker / zum Bäcker / auf den Sportplatz</i></p> <p><i>liegen – legen / stehen-stellen / sitzen – setzen / hängen - hängen</i></p>
Időbeli viszonyok	<p>Gyakoriság</p>	<p>Wie oft?</p>	<p><i>manchmal, oft, immer, nie einmal / zweimal pro ...</i></p> <p><i>jede Woche, jeden Monat</i></p> <p><i>täglich, wöchentlich, jährlich, monatlich</i></p>
	<p>Időpont</p>	<p>Wann?</p>	<p><i>am Montag / am Wochenende / im Sommer / im Juni/ am Morgen / in der Nacht / um 8 Uhr</i></p> <p><i>gegen 8 Uhr</i></p> <p><i>diese Woche / diesen Monat / dieses Jahr / nächste Woche / nächsten Monat/ nächstes Jahr</i></p>

		<i>Wie spät ist es?</i>	<i>heute, gestern, morgen vorgestern / übermorgen Es ist 8 Uhr. Es ist 5 vor 8. Es ist 5 nach 8.</i>
	Időtartam	<i>Wie lange?</i>	<i>2 Stunden. von 4 bis 5 Uhr</i>
Mennyiségi viszonyok		Főnevek egyes és többes számban	<i>das Kind – die Kinder</i>
		Tőszámnevek 1-1000 Tőszámnevek 1000 -	<i>eins, zwei ... Eintausendsieben ...</i>
		Sorszámnevek	<i>erste, zweite, dritte ...</i>
		Határozott és határozatlan mennyiség	<i>ein Stück Schokolade viel – viele wenig – wenige alles / nichts</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés Kívánság / Kínálás Szükségesség Szándék Engedély / tiltás	<i>Können Können möchten / mögen müssen sollen wollen dürfen</i>	<i>Ich kann schwimmen. Kann ich mitspielen? Möchtest / magst du ein Eis essen? Ich muss lernen. Meine Mutter hat gesagt, ich soll viel lernen. Wir wollen tanzen. Hier darf man nicht rauchen</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen – durfte</i>

Feltételesség		<p>A <i>haben</i> feltételes jelen idejű alakja</p> <p>A <i>können</i> feltételes jelen idejű alakja</p>	<p><i>Ich hätte gern drei Kugeln Eis.</i></p> <p><i>Könntest du mir helfen?</i></p>
Logikai viszonyok		<p>Főmondatok kötőszói</p> <p>egyenes szórend</p> <p>fordított szórend</p> <p>Mellékmondatok kötőszói</p>	<p><i>und, aber, oder, denn, sondern</i></p> <p><i>deshalb</i></p> <p><i>trotzdem</i></p> <p><i>Ich bin glücklich, weil ich eine fünf in Mathe bekommen habe.</i></p> <p><i>Ich wusste nicht, dass wir einen Test schreiben.</i></p> <p><i>Wenn das Wetter schön ist, gehen wir spazieren.</i></p>
Szövegösszetartó eszközök		<p>Határozott és határozatlan névelők</p> <p>Személyes névmás alany és tárgyesetben</p> <p>Személyes névmás részes esetben</p> <p>Általános alany</p> <p>tárgyesettel álló igék</p> <p>részes esettel álló igék</p> <p>Kérdő névmás és mutató névmás</p>	<p><i>Ein Junge steht hier. Der Junge ist 14 Jahre alt.</i></p> <p><i>Der Junge steht dort. Siehst du ihn?</i></p> <p><i>Der Junge steht dort. Gibst du ihm das Buch?</i></p> <p><i>man</i></p> <p><i>brauchen, es gibt, haben</i></p> <p><i>gefallen, gehören</i></p> <p><i>Welcher? – Dieser</i></p>

Esetviszonyok		<p>Névelők</p> <p>alany és tárgyesetben</p> <p>részes esetben</p> <p>birtokos eset</p> <p>Személyes névmás alany és tárgyesetben</p> <p>Személyes névmás részes esetben</p> <p>Részes és tárgyesettel álló igék</p>	<p><i>Das Buch ist spannend.</i></p> <p><i>Ich lese ein spannendes Buch.</i></p> <p><i>Ich helfe meiner Mutter.</i></p> <p><i>Das Haus meiner Großeltern ist sehr groß.</i></p> <p><i>Ich fahre Rad.</i></p> <p><i>Ich sehe dich nicht.</i></p> <p><i>Hilfst du mir?</i></p> <p><i>Ich kaufe meinem Sohn einen Ball.</i></p> <p><i>Ich kaufe ihm einen Ball.</i></p> <p><i>Ich kaufe ihn meinem Sohn.</i></p> <p><i>Ich kaufe ihn ihm.</i></p>
Szöveggrammatikai eszközök		<p>Részes esettel álló előjárósók</p> <p>Tárgyesettel álló előjárósók</p>	<p><i>aus, bei, mit nach, seit von, zu</i></p> <p><i>für, um, durch, ohne, gegen</i></p>

12. évfolyam

A 12. évfolyamon folytatódó nyelvtanítás legfontosabb célja a tanulók a korábbi fejlesztési szakaszokban megszerzett idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának az A2/2 KER szintig történő fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképesség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttával ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre többen és egyre jobban érdeklődnek a nyelvben előforduló szabályszerűségekre, az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek iránt. A helyes nyelvhasználatban segíthetik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 12. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT más műveltségi területeinek tartalmával, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklők, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvórakon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

Kívánatos, hogy az értékelés a fejlesztés tartalmának megfelelő nyelvi tevékenységek során történjen. Ez biztosítja, hogy az értékelés valóban a képzési célokra irányuljon, és annak megvalósulásáról adjon információt. Ezért az értékelés módját és kritériumait csak úgy, mint az órai tevékenységeket *A fejlesztés tartalma* rovatban leírtaknak megfelelően célszerű alakítani.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	<p>Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló jól megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.</p> <p>Komplexebb szövegekhez kapcsolódó feladatokat old meg.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló teljes egészében megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó bonyolultabb kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtetni tud a szövegek témájára, tartalmára.</p> <p>Követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét.</p> <p>Képes kiszűrni a lényegét és az alapvető információkat az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva.</p> <p>Egyre önállóbban alkalmazza a megértést segítő alapvető stratégiákat.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások hiánytalan megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó bonyolultabb kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, bonyolultabb autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.</p> <p>A szöveg lényegének, konkrét információknak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó bonyolultabb szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, lehetőség esetén a célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló komplexebb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról, bonyolultabb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Kérdéseket tesz fel kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszol a hozzá intézett kérdésekre, illetve hosszabb és összetettebb párbeszédet folytat.</p> <p>A tanuló törekszik a célnyelv spontán módon történő használatára.</p> <p>Képes tudatosan alkalmazni egyre több kompenzációs stratégiát, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét.</p> <p>Megnyilvánulásaiban törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése bonyolultabb szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Bonyolultabb, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, ill. ezekre való rákérdezés bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, bonyolultabb nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó hosszabb és összetettebb párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p>	

Beszélgetés során megértés hiányában ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, ill. szükség esetén saját mondanivalójának átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.

Bonyolultabb, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elemek megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).

Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás bonyolultabb nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán illetve különbözőségein, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
<p>Előzetes tudás</p>	<p>az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló rövid felkészülés után hosszabb szövegeket mond.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló bonyolultabb szókinccsel és beszédfordulatokkal hosszabban, összefüggően beszél saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Bemutatja munkáját bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Elmesél hosszabb, összetettebb történetet. Megfogalmaz bonyolultabb állításokat, összehasonlítást, magyarázatot, indoklást. Bonyolultabb nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használ.</p> <p>A tanuló kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, összetett cselekvéseket, történéseket, és ok-okozati összefüggéseket fejez ki.</p> <p>Képes alkalmazni a megértést segítő legfontosabb stratégiákat.</p> <p>Beszédében alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Összetettebb szókinccsel és bonyolultabb nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása bonyolultabb nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p>	

Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoporthok, cselekvéssorok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).

A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).

Tanári példa és hangzóanyag meghallgatás utáni elismérlése, a helyes kiejtés gyakorlása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló megéri hosszabb és összetettebb olvasott szövegek lényegét, fő tartalmát.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló megéri az ismerős témákról szóló bonyolultabb szövegeket.</p> <p>Megtalál fontos információkat bonyolultabb, hétköznapi szövegekben.</p> <p>Megéri az életkorának megfelelő témájú autentikus szöveg lényegét, kiszűri a szövegből a fontos információkat.</p> <p>Elvégez az olvasott szövegre vonatkozó feladatokat.</p> <p>Képes meglévő készségeit kreatívan használni az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez.</p> <p>Növekszik a tanuló tájékozottsága a célnyelvi kultúráról.</p> <p>Fokozódik érdeklődése a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Összetettebb nyelvi eszközökkel, bővülő szókincsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd) a tanulóhoz közel álló témákról.</p> <p>Lényeges információk megtalálása bonyolultabb szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Hosszabb üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p>	

Összetettebb használati utasítások, instrukciók megértése, követése.

Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.

Összetettebb, hosszabb történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, regények, történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menutrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló ismert témáról hosszabb mondatokat ír. Mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú szövegeket alkot.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb, összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról.</p> <p>Az írást a kommunikáció eszközeként használja különböző interakciókban.</p> <p>Gondolatait kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki.</p> <p>Kreatívan alkalmazza nyelvismeretét bonyolultabb szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról.</p> <p>Felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Bonyolultabb, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Bonyolultabb szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Bonyolultabb írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rapszöveg írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de ezért, azután).</p>	

Gyakori írásbeli műfajok szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).

A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diászor).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.

A 12. évfolyamon a német nyelv tantárgy alapóraszám: 112 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	15
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	13
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	12
Reisen und Urlaub, Tourismus	6
Öffentliches Leben	6
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	9
Interkulturelle und landeskundliche Themen	12
Fächerübergreifende Themen und Situationen	9
Aktuelle Themen	9
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	6
Unterhaltung	6
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	9
Összes óraszám:	112

Ajánlott témakörök a 12. évfolyamra	
Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<i>Család</i> Családi ünnepek. Nagyszüleim világa.	<i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: család, otthon; az ember az időben: gyermekkor, felnőttkor, öregkor. <i>Hon- és népismeret:</i> családjunk története. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.
<i>Otthon</i> Lakóhelyem, tágabb környezetem.	<i>Matematika:</i> tájékozódás a térben.

<p>Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban. Otthontalanok.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.</p>
<p><i>Étkezés</i> Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> táplálkozás.</p> <p><i>Kémia:</i> egészséges táplálkozás: a zsírok és cukrok szerepe.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.</p>
<p><i>Idő, időjárás</i> Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.</p>	<p><i>Földrajz:</i> éghajlat és lakóhelyek; időjárási, éghajlati elemek.</p> <p><i>Fizika:</i> természeti katasztrófák.</p>
<p><i>Öltözködés</i> A divat világa.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> szokások, társadalmi szabályok.</p>
<p><i>Sport</i> Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.</p>
<p><i>Szabadidő, szórakozás</i> Internet, interaktív játékok.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> sportágak.</p>

<p>Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.</p> <p><i>Informatika:</i> Az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</p>
---	--

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Bemutatkozás

Megszólítás

Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás

Személyes levélben megszólítás, elköszönés

Megszólítás és elköszönés írásban

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Akarat, kívánság, képesség

Engedély, tiltás kifejezése

Javaslatot tenni és arra reagálni

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása

Információkérés, információadás

Igenlő vagy nemleges válasz

Tudás, nem tudás

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés

Javaslat és arra reagálás

Felszólítás

Meghívás és arra reagálás

5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés

Megszerzett és elsajátítandó nyelvi elemek, struktúrák
12. évfolyam

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Präsens létige igeragozás tőhangváltós igék elváló igekötős igék visszaható igék	<i>ich bin, du bist ... ich tanze / spiele du tanzt / spielst ... ich esse – du isst – er isst ich fahre – du fährst – er fährt Ich kaufe im Supermarkt ein. sich waschen, sich kämmen</i>
		Kijelentő mondat: egyenes szórend kiemelt mondatrész	<i>Ich tanze gern. Ich spiele gern Klavier. Am Montag spielen wir Tennis.</i>
		Kérdő mondat: kérdőszavas kérdések Eldöntendő kérdések	<i>Was machst du heute? Seid ihr zu Hause?</i>
	Felszólító mód	felszólítások	<i>Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!</i>
	Múltidejűség	A <i>haben</i> és <i>sein</i> Präteritum alakja	<i>Wir hatten keinen Hunger. Gestern war ich müde.</i>
		Perfekt <i>haben</i> segédigével <i>sein</i> segédigével Partizip Perfekt szabályos igék rendhagyó igék elváló igekötős igék nem elváló igekötős igék -iern végű igék	<i>Ich habe gelacht. Ich bin zu spät gekommen. gespielt, gekauft gesehen, gefunden eingekauft, vorgelesen bekommen, bezahlt, verloren passiert, informiert</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen – durfte</i>
	Jövőidejűség	Futur I	<i>Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.</i>

Birtoklás kifejezése		A <i>haben</i> jelen idejű alakja A <i>haben</i> múlt idejű alakja	<i>Ich habe ein Auto.</i> <i>Ich hatte ein Auto.</i>
		Birtokos névmás alany és tárgyesetben Birtokos névmás részes esetben gehören+Dat	<i>Mein / dein / sein / ihr / unser / euer / ihr / Ihr Haus</i> <i>meinem / seinem / seinem / ihrem / unserem / eurem / Ihrem Bruder</i> <i>Dieser Kuli gehört mir.</i>
		Genitiv <i>s</i> <i>von</i> + név	<i>Peters Bruder</i> <i>der Bruder von Peter</i>
Minőségi viszonyok		Középfokú melléknevek és hasonlító mondatok Felsőfokú melléknevek határozóként Felsőfokú melléknevek jelzőként	<i>Peter ist schneller als Paul.</i> <i>Paul ist genauso schnell wie Mark.</i> <i>Peter ist am schnellsten.</i> <i>Peter ist der schnellste Läufer in der Schule.</i>
		<i>Wie?</i> <i>Welcher?</i> – melléknévragozás határozott névelő után <i>Was für ein...?</i> – melléknévragozás határozatlan névelő után Melléknévragozás névelő nélkül	<i>Das finde ich toll.</i> <i>Der neue Junge gefällt mir.</i> <i>Ich habe ein interessantes Buch gelesen.</i> <i>Hier findet man gute Restaurants.</i>
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	Határozószók Földrajzi irányok Helyet és irányt kifejező elöljárószók Helyet és irányt kifejező igék	<i>hier, dort, rechts, links, oben unten</i> <i>in / aus / nach + Stadt/Land im Norden / Süden/ Westen/Osten</i> <i>südlich von ..</i> <i>im Kino – ins Kino</i> <i>beim Bäcker / zum Bäcker / auf den Sportplatz</i> <i>liegen – legen / stehenstellen / sitzen – setzen / hängen - hängen</i>
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>Wie oft?</i>	<i>manchmal, oft, immer, nie einmal / zweimal pro ... jede Woche, jeden Monat</i>

			<i>täglich, wöchentlich, jährlich, monatlich</i>
	Időpont	Wann? Wie spät ist es?	<i>am Montag / am Wochenende / im Sommer / im Juni/ am Morgen / in der Nacht / um 8 Uhr gegen 8 Uhr diese Woche / diesen Monat / dieses Jahr / nächste Woche / nächsten Monat/ nächstes Jahr heute, gestern, morgen vorgestern / übermorgen Es ist 8 Uhr. Es ist 5 vor 8. Es ist 5 nach 8.</i>
	Időtartam	Wie lange?	<i>2 Stunden. von 4 bis 5 Uhr</i>
Mennyiségi viszonyok		Főnevek egyes és többes száma	<i>das Kind – die Kinder</i>
		Töszámnevek 1-1000 Töszámnevek 1000 -	<i>eins, zwei ... Eintausendsieben ...</i>
		Sorszámnevek	<i>erste, zweite, dritte ...</i>
		Határozott és határozatlan mennyiség	<i>ein Stück Schokolade viel – viele wenig – wenige alles / nichts</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés Kívánság / Kínálás Szükségesség Szándék Engedély / tiltás	<i>Können Können möchten / mögen müssen sollen wollen dürfen</i>	<i>Ich kann schwimmen. Kann ich mitspielen? Möchtest / magst du ein Eis essen? Ich muss lernen. Meine Mutter hat gesagt, ich soll viel lernen. Wir wollen tanzen. Hier darf man nicht rauchen</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen - durfte</i>
		brauchen zu + Infinitiv	<i>Heute brauchst du nicht mitzukommen.</i>
Feltételeesség		A haben feltételes jelen idejű alakja A können feltételes jelen idejű alakja	<i>Ich hätte gern drei Kugeln Eis. Könntest du mir helfen?</i>

		<p>A <i>sein</i> feltételes jelen idejű alakja würde + Infinitiv</p> <p>Módbeli segédigék feltételes jelen idejű alakja</p>	<p><i>Es wäre schön, wenn du kommen könntest.</i> <i>Wenn ich Zeit hätte, würde ich spazieren gehen.</i> <i>Ich müsste jetzt zu Hause sein.</i></p>
Logikai viszonyok		<p>Főmondatok kötőszói egyenes szórend fordított szórend</p> <p>Mellékmondatok kötőszói okhatározói mellékmondat alanyi/tárgyi mellékmondat</p> <p>feltételes mellékmondat zu+ Infinitiv szerkezet</p> <p>Célhatározói mellékmondat</p> <p>Alárendelt kérdőmondat</p>	<p><i>und, aber, oder, denn, sondern</i> <i>deshalb</i> <i>trotzdem</i></p> <p><i>Ich bin glücklich, weil ich eine fünf in Mathe bekommen habe.</i> <i>Ich wusste nicht, dass wir einen Test schreiben.</i> <i>Wenn das Wetter schön ist, gehen wir spazieren.</i> <i>Hast du Lust, ins Kino zu gehen?</i> <i>Es ist schwer, Deutsch zu lernen.</i> <i>Ich rate dir, Sport zu treiben.</i> <i>Ich lerne viel, damit meine Eltern zufrieden sind.</i> <i>Ich lerne Deutsch, um deutsche Filme zu sehen.</i></p> <p><i>Weißt du, wann der Zug kommt?</i> <i>Weißt du, ob wir einen Test schreiben?</i></p>
Szövegösszetartó eszközök		<p>Határozott és határozatlan névelők Személyes névmás alany és tárgyesetben Személyes névmás részes esetben</p> <p>Általános alany tárgyesettel álló igék részes esettel álló igék</p>	<p><i>Ein Junge steht hier. Der Junge ist 14 Jahre alt.</i> <i>Der Junge steht dort. Siehst du ihn?</i></p> <p><i>Der Junge steht dort. Gibst du ihm das Buch?</i></p> <p><i>man</i> <i>brauchen, es gibt, haben</i> <i>gefallen, gehören</i></p> <p><i>Welcher? – Dieser</i></p>

		Kérdő névmás és mutató névmás Vonzatos igék	<i>Ich mache beim Wettbewerb mit.</i>
Esetviszonyok		Névelők alany és tárgyesetben részes esetben birtokos eset Személyes névmás alany és tárgyesetben Személyes névmás részes esetben Részes és tárgyesettel álló igék	<i>Das Buch ist spannend. Ich lese ein spannendes Buch. Ich helfe meiner Mutter. Das Haus meiner Großeltern ist sehr groß. Ich fahre Rad. Ich sehe dich nicht. Hilfst du mir? Ich kaufe meinem Sohn einen Ball. Ich kaufe ihm einen Ball. Ich kaufe ihn meinem Sohn. Ich kaufe ihn ihm.</i>
Szöveggrammatikai eszközök		Részes esettel álló előljárószók Tárgyesettel álló előljárószók	<i>aus, bei mit, nach, seit, von, zu für, um, durch, ohne, gegen</i>
		Névmási határozók	<i>Ich habe daran gedacht, dass wir ins Kino gehen. In einer Woche ist die Schule vorbei. Ich freue mich schon darauf.</i>

Javasolt tevékenységek a 11. és a 12. évfolyamon:

- projektmunka egyénileg (PPT készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása)
- szóbeli mini-prezentációk: a mai és a régmúlt mindennapjainak összehasonlítása
- internetes kutatás
- levélírás egy kellemes/kellemetlen élményről
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése:
- internetes kutatás
- szerepjátékok
- prospektus, reklám készítése
- ismerkedés a reklámok világával: színek, logók, üzenetek
- projektmunka csoportban
- projektmunka csoportban: film/társasjáték készítése, játssza
- kiselőadás, internetes kutatómunka: a célnyelvi országok rövid bemutatása
- vitafórum

- kvízzjáték a célnyelvi országokról és hazánkról
- kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése (írás- és beszédképesség fejlesztése): leggyakoribb szabadidős tevékenységek a csoportban
- projektmunka: (egyéni vagy csoportos)
- projektmunka csoportban (fordított tanóra): egy tanóra megtervezése
- internetes kutatás:
- scrapbook / poszter bemutató készítése: (esetleg 'poszter kiállítás' az osztályterem falain)
- kérdőív készítése:
- csoportos társasjáték: szókétyákból mondatalkotás – Melyik csoport tudja az összes kártyáját felhasználni?
- órai feladatok
  - történet feldolgozás 'richtig-falsch' mondatokkal
  - történet átalakítás (Pl. más személyben, más időben)
  - képleírás, hasonló képeknél a különbség keresése
- évvégi színi előadás: pl. egy ismert musical közös megnézése, közös dramatizálása és előadása
- iskolai versenyek:
  - olvasási verseny – ki tud egy év alatt 15 000 szót a könnyített olvasmányok segítségével elolvasni?
  - kiejtési verseny – megadott vers előadása
  - tanulmányi verseny – korosztályi célnyelvi követelményekből

- egyéni projektmunka: témák, személyiségek bemutatása
- célnyelven rövid történet, mese, vers, dal írása, bemutatása
- kontúrtérképen országok, népek megjelölése, népnevek gyakorlása
- egy könnyített szövegű irodalmi mű elolvasása, értékelése
- csoportos projekt: társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy (pl.: földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)

- tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák
- közös popzenehallgatás
- filmnézés a célnyelven
  - írásbeli feladat: rövid összefoglaló a filmről, a cselekményt lineárisan összefűzve
  - a film egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása
  - keresztrejtvény készítése a film kulcsszavaival
  - filmjelenetekhez hangalámondás, feliratozás készítése
- kedvenc videó bemutatása
- könnyített olvasmányok otthoni elolvasása (évente 1-2) és rövid kedvbresztő beszámoló készítése az osztálytársak számára
- csoportos projekt - társasjáték készítése: 'Használd a kifejezést!' (minden kockán egy szófordulat, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj)

- a DACHL országok megismerése és összehasonlítása hazánkkal hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában az alábbi témakörök mentén:
- rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése a célnyelvi országokról
- jellegzetes német ünnepek megszervezése az osztályban/iskolában

ismert hírek német nyelvű változatának olvasása, meghallgatása, megtekintése
szalagcímek és cikkek összepárosítása a tanulók érdeklődésének megfelelő témákban
projektmunka: iskolai híradó, híradó, időjárás-jelentés készítése a célnyelven
szerepjáték:

- interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- talkshow aktuális témában

egy saját kulturális élmény bemutatása

- projektmunka, prezentáció:
  - saját szórakozási szokások
  - szórakozási szokások a tanulócsoporton belül
  - kedvenc kulturális élmény bemutatása
- egyéni internetes kutatások németül különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése
- olvasási verseny az osztályon belül
- naplórás / e-mail írása németül
- választott könnyített olvasmány feldolgozása
- közösen választott dal, képregény, film, könyv órai feldolgozása
- csoportchat: közös online csoport létrehozása
- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából scrapbook, poszter készítése, prezentáció

11. évfolyam

emelt képzés – heti óraszám:6

A 11. évfolyamra a tanuló már A2 nyelvtudással érkezik a második idegen nyelvből, és célja, nyelvtudása további fejlesztése mellett, 12. évfolyamon a középfokú nyelvvizsga követelményeinek sikeres teljesítése. Középiskolai tanulmányai végére már elegendő tudással és tapasztalattal rendelkezik ahhoz, hogy nyelvtudását hatékonyan fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerezésre és –cserére, valamint valós kommunikációra, kapcsolatépítésre.

A szakasz végére a minimum cél a KER szerinti B1 szint. A tanuló tudja és érti, hogy ezt a célt akkor tudja elérni, ha a tanórán kívüli nyelvtanulási és nyelvhasználati lehetőségeit a lehető legjobban kihasználja: olvas, filmet néz, illetve digitális csatornákon keresztül használja a nyelvet lehetőleg minden nap. A személyes tartomány a nyelvtanuló számára kibővül oly módon, hogy már a közéleti, az oktatási és akár a szakmai tartományok vonatkozásában is tényleges nyelvhasználóként tud működni, és nyelvtudását egyéni céljainak megfelelően tudja alkalmazni. Egyre kevésbé akadályozzák a fizikai korlátok (például a környezeti zajok, feltételek vagy a kiejtés milyensége), a társadalmi/társasági tényezők (például beszédpartnereinek száma vagy egymáshoz viszonyított státusza), a mentális kontextus (például a motiváció, a lelkiállapot) vagy egyéb paraméterek (például a felkészülés lehetősége, a kommunikációs témák vagy egy vizsgaszituáció), és egyre sokszínűbb nyelvi tevékenységekben vesz részt, a nyelvi stratégiák széles körének aktív és tudatos beépítésével. Általános beszédprodukciónál ekkor már változatos, az érdeklődési körén túlmutató témákban is részletes, példákkal kiegészített és jól felépített szöveg jellemzi, szükség esetén megfelelő érveléssel alátámasztva. Képes az előre elgondoltaktól eltérni, mondanóját a beszédpartnerekhez, hallgatósághoz igazítani. Írásprodukciónál is összetettebbé válik, élményeiről és különböző eseményekről részletes és világos leírást képes adni. Megtervezi és az adott szituációhoz illeszti az alkalmazott nyelvi eszközöket, hiányosságait egyre hatékonyabban kompenzálja, és javítja hibáit. Írás-, illetve beszédprodukciónál érzelmeit, személyes véleményét megjeleníti, számára ismerős helyzetekben helytállóan folytat célnyelvi információ átadást és -cserét. Szóbeli diskurzust hatékonyan és megfelelő eszközökkel kezdeményez, azt fenntartja és lezárja, a megértést biztosítja, céljainak megfelelően. Egészében világosan ki tudja fejezni magát mind írásban, mind beszédben anélkül, hogy komoly korlátokba ütközne.

A tanult nyelvi elemek segítségével már ismeretlen témákat és szituációkat is felismer, mind élőbeszédben, mind pedig hangzóanyagokban, és ez igaz az anyanyelvi beszélők által folytatott, köznyelvi kommunikációs tevékenységekre is. A konkrét bejelentések mellett képes az elvontabb témájú üzenetek megértésére is, ideértve a beszélők attitűdjét, nézeteit is. Olvasásában nagy önállóságot tanúsít, a szövegeknek megfelelően alkalmazza olvasási stílusát és sebességét. Hosszabb, összetettebb szövegekben megérti a részleteket is. Megért standard dialektusban, szokványos tempóban folyó célnyelvi műsorokat, filmeket a média különböző csatornáin, ehhez változatos stratégiákat tudatosan alkalmaz.

Interakcióiban jó nyelvhelyességgel, megfelelő szókinccsel, a természeteshez közelítő szinten vesz részt. A különböző közegekben olvasott és hallott szövegeket képes összegezni, azt továbbadni. Szókinccsében változatos, a hiányosságokat körülírással megoldja. Nyelvhelyességében még előfordulnak hibák, de a megértést ezek már kevésbé gátolják. Szövegalkotásában többnyire koherens, a kohéziós eszközök széles körét tudja használni. Kiejtésében, hanglejtésében közelít a természeteshez, helyesírásában már többnyire pontos.

A szakasz végére szociokulturális ismeretei (például célnyelvi társadalmi szokások, testbeszéd) már lehetővé teszik azt, hogy társasági szempontból is megfelelő kommunikációt folytasson. Interkulturális tudatosságára építve felismeri a célnyelvi és saját hazájának kultúrája közötti hasonlóságokat és különbségeket, és a magyar értékek átadására képessé válik. Megszerzett nyelvtudásával részt tud venni célnyelvű oktatási és szabadidős tevékenységekben, és ez egyre inkább igaz a választott pályájának, érdeklődésének megfelelő tartalmakra is. A nyelvtanulás során elsajátított tanulási stratégiákat és készségeket már más tantárgyak elsajátításában is alkalmazza, és nyelvtudását keresztntantervi témákban is fejleszti.

Ebben a szakaszban a témakörök óraszámja kifejezi a nyelvtudás fejlődésének és az életkor változásának következtében áthelyeződő hangsúlyokat: a középiskola elején a személyes témakörök még kiemelkedő szerepét felváltja egy egyenletesebb eloszlás, azaz nagyobb jelentőséget kapnak további témakörök, mint például az országismeret és interkulturális ismeretek, vagy egyes keresztntantervi tartalmak idegen nyelven. A tanuló életkora és absztraktabb nyelvi gondolkodása lehetővé teszi, hogy megjelenjenek új témakörök is, melyeket az érettségi vizsgára történő felkészülés tesz szükségessé. Ilyen témák az ember és társadalom, az egyre szaporodó függőségek veszélyei vagy a gazdasági és pénzügyi ismeretek. A pályaválasztás előtt álló 11-12. évfolyamos diákok számára szintén elengedhetetlen a munka világával való ismerkedés a célnyelven, mely a nyelvi fejlődés mellett kiváló lehetőséget nyújt az erről történő beszélgetésre, gondolkodásra, valamint a munkavállalói kompetencia megalapozására. Ezeken az évfolyamokon az osztálytermi és iskolai témakört a vizsgafelkészülés váltja fel, mert a tanulónak tanórai keretek között kell megismerkednie a német nyelvi érettségi feladataival, követelményeivel, valamint a sikeres teljesítéshez szükséges stratégiákkal. Rálátást kell kapnia az értékelés szempontjaira, és gyakorlatot kell szereznie a feladatsorok megoldásában. A középiskola utolsó két évében mindezek elérése érdekében a legnagyobb jelentőség a célnyelvi és nyelvtanulással kapcsolatos témakörnek jut.

Ebben a szakaszban is fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B1 nyelvi szintet és fel tud készülni az középfokú nyelvvizsga sikeres teljesítésére, amely elősegíti számára a felsőoktatásba való bejutást.

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott 2 évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra, célnyelvi példákkal. A 11-12. évfolyamokra vonatkozó listákban megjelenhetnek a korábbi elemek összetettebb nyelvi példákkal és újonnan belépő funkciók és struktúrák is.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	<p>Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló jól megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.</p> <p>Komplexebb szövegekhez kapcsolódó feladatokat old meg.</p>

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló teljes egészében megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó bonyolultabb kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtetni tud a szövegek témájára, tartalmára.</p> <p>Követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét.</p> <p>Képes kiszűrni a lényegét és az alapvető információkat az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva.</p> <p>Egyre önállóbban alkalmazza a megértést segítő alapvető stratégiákat.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások hiánytalan megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó bonyolultabb kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, bonyolultabb autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.</p> <p>A szöveg lényegének, konkrét információknak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó bonyolultabb szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, lehetőség esetén a célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló komplexebb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról, bonyolultabb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Kérdéseket tesz fel kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszol a hozzá intézett kérdésekre, illetve hosszabb és összetettebb párbeszédet folytat.</p> <p>A tanuló törekszik a célnyelv spontán módon történő használatára.</p> <p>Képes tudatosan alkalmazni egyre több kompenzációs stratégiát, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét.</p> <p>Megnyilvánulásaiban törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése bonyolultabb szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Bonyolultabb, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, ill. ezekre való rákérdezés bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, bonyolultabb nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó hosszabb és összetettebb párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során megértés hiányában ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, ill. szükség esetén saját mondanivalójának átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p>	

Bonyolultabb, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elemek megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).

Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás bonyolultabb nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéddek, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló rövid felkészülés után hosszabb szövegeket mond.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb szókinccsel és beszédfordulatokkal hosszabban, összefüggően beszél saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Bemutatja munkáját bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Elmesél hosszabb, összetettebb történetet. Megfogalmaz bonyolultabb állításokat, összehasonlítást, magyarázatot, indoklást. Bonyolultabb nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használ.</p> <p>A tanuló kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, összetett cselekvéseket, történéseket, és ok-okozati összefüggéseket fejez ki.</p> <p>Képes alkalmazni a megértést segítő legfontosabb stratégiákat.</p> <p>Beszédében alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Összetettebb szókinccsel és bonyolultabb nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témáról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása bonyolultabb nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.</p>	

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).

Tanári példa és hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a helyes kiejtés gyakorlása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló megérti hosszabb és összetettebb olvasott szövegek lényegét, fő tartalmát.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló megérti az ismerős témákról szóló bonyolultabb szövegeket.</p> <p>Megtalál fontos információkat bonyolultabb, hétköznapi szövegekben.</p> <p>Megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szöveg lényegét, kiszűri a szövegből a fontos információkat.</p> <p>Elvégez az olvasott szövegre vonatkozó feladatokat.</p> <p>Képes meglévő készségeit kreatívan használni az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez.</p> <p>Növekszik a tanuló tájékozottsága a célnyelvi kultúráról.</p> <p>Fokozódik érdeklődése a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Összetettebb nyelvi eszközökkel, bővülő szókincssel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd) a tanulóhoz közel álló témákról.</p> <p>Lényeges információk megtalálása bonyolultabb szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Hosszabb üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Összetettebb használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p>	

Összetettebb, hosszabb történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, regények, történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló ismert témáról hosszabb mondatokat ír. Mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú szövegeket alkot.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb, összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról.</p> <p>Az írást a kommunikáció eszközeként használja különböző interakciókban.</p> <p>Gondolatait kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki.</p> <p>Kreatívan alkalmazza nyelvismeretét bonyolultabb szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról.</p> <p>Felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Bonyolultabb, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Bonyolultabb szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Bonyolultabb írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rapszöveg írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de ezért, azután).</p> <p>Gyakori írásbeli műfajok szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p>	

A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.

A 11. évfolyamon a német nyelv tantárgy emelt óraszám: 204 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	17
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	12
Reisen und Urlaub, Tourismus	12
Öffentliches Leben und Unterhaltung	12
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	17
Interkulturelle und landeskundliche Themen	17
Fächerübergreifende Themen und Situationen	17
Aktuelle Themen	17
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	12
Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	12
Wirtschaft und Finanzen	11
Arbeitswelt und Karriere	12
Wissenserwerb und Wissensvermittlung	17
Vorbereitung auf das Abitur	23
Összes óraszám:	204

Ajánlott témakörök a 11. évfolyamra az emelt képzésen	
Témák	Kapcsolódási pontok
<p><i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Egyén és család nálunk és a célországokban.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.</i></p> <p><i>Etika: önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.</i></p>
<p><i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.</p>	<p><i>Etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés;</i></p>

<p>Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.</p>	<p>fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás.</p>
<p><i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben. Időjárás, éghajlat. Természeti katasztrófák. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, a fenntarthatóságért?</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág, a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az</p>

	<p>éhezés és a szegénység okai.</p>
<p><i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
<p><i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályorientáció és munka.</p>
<p><i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés itthon és a célnyelvi országokban. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Ételrendelés telefonon és interneten. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógy módok). Életmód nálunk és más országokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek, tudatos vásárlás.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismervei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.</p>
<p><i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Jellemző hazai és külföldi sportágak. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és más országokban.</p>	<p><i>Földrajz:</i> más népek kultúrái.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete.</p>

	<p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.</p>
<p><i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi és más kultúrák.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben.</p> <p><i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.</p>
<p><i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában. A tudomány fejlődése (pl.: mesterséges intelligencia, okos házak) A közösségi oldalak használatának előnyei és veszélyei.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.</p> <p><i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való</p>

	<p>kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, előszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.</p>
<p><i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.</p> <p><i>Matematika:</i> alpműveletek, grafikonok értelmezése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári és ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz.</p>

Német nyelvi funkciók a 11. évfolyamon az emelt képzésen (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
- információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in ... Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien? Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Können Sie mir bitte sagen ...?)
- hógylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir? Was fehlt dir?)

- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut. Danke, mir geht es sehr gut/gut/nicht so gut/schlecht. Ich habe Halsschmerzen. Mein Hals tut mir weh.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánások kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag! Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß! Gute Besserung! Viel Erfolg!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo, Freunde! Herzlichst! / Liebe Grüße / Viele Grüße)
- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut. Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll. Das gefällt mir. Das gefällt mir nicht.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist schön. Das ist meine Mutter.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte. Lies den Text.)
- kívánság kifejezése (Ich möchte ...)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)
- vélemény kifejezése (Meiner Meinung nach ist das Buch sehr gut.)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ... / Es freut mich, dass ...)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass... / Das ist aber schlimm!)
- ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)
- szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)
- dicséret, kritika kifejezése (Toll! Echt! Blödsinn!)
- elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)

- események leírása (Zuerst erreichten wir den Berg, dann stiegen wir hoch, und zum Schluss besichtigten wir die Burg.)
- felszólítás (Öffne die Tür, bitte! Kommt spielen!)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)
- betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)
- gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)
- együttérzés és arra reagálás (Mein herzliches Beileid. Danke.)
- hála kifejezése (Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.)
- félelem kifejezése (Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.)
- véleménykérés kifejezése (Sind Sie damit einverstanden, dass ...?)
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése (Ich bin der gleichen / anderer Meinung.)
- ellentét kifejezése és visszautasítása (Sie haben Recht, aber... / Sie mögen Recht haben, aber trotzdem... / Das mag wohl sein, aber ... / Das stimmt zwar, aber ...)
- szemrehányás kifejezése (Konntest du wirklich nicht früher kommen?!)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (Ich erinnere mich (nicht) daran, dass/ob/wie...)
- reklamálás (Entschuldigung, ich habe ein Problem mit .... / Ich möchte mich über ... beschweren.)
- tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor, ...)
- segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon.)
- beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás (Dabei fällt mir ein, ... / Darf ich hier hinzufügen, ...)
- megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)
- körülírás, példa megnevezése (Das ist also ein Gegenstand, der .)
- érdeklődés, érdektelenség (Ich interessiere mich für Sport. – Das finde ich langweilig.)
- elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)
- közömbösség (Das ist mir egal.)
- indoklás (Ich kann nicht kommen, weil...)
- segítség felajánlása, és arra reagálás (Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)

Elsajátított és elmélyítendő nyelvi elemek, struktúrák			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Präsens létige igeragozás tőhangváltós igék elváló igekötős igék	<i>ich bin, du bist ... ich tanze / spiele du tanzt / spielst ... ich esse – du isst – er isst ich fahre – du fährst – er fährt</i>

		<p><i>es gibt</i></p> <p>visszaható igék</p> <p>sich-Verben</p>	<p><i>Ich kaufe im Supermarkt ein.</i></p> <p><i>Hier gibt es viele Restaurants.</i></p> <p><i>sich waschen, sich kämmen</i></p> <p><i>Ich kämme mich. Ich kämme die Haare meiner Tochter.</i></p> <p><i>Wir müssen uns beeilen, sonst verpassen wir den Zug.</i></p>
		<p>Kijelentő mondat: egyenes szórend</p> <p>kiemelt mondatrész</p>	<p><i>Ich tanze gern. Ich spiele gern Klavier.</i></p> <p><i>Am Montag spielen wir Tennis.</i></p>
		<p>Kérdő mondat: kérdőszavas kérdések Eldöntendő kérdések</p>	<p><i>Was machst du heute?</i></p> <p><i>Seid ihr zu Hause?</i></p>
	Felszólító mód	felszólítások	<p><i>Steh auf! Setzt euch!</i></p> <p><i>Nehmen Sie Platz!</i></p>
		Személytelenség	<i>Es ist warm. Es schneit.</i>
	Függő beszéd	Jelen időben	<i>Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.</i>
	Műveltetés	<i>lassen</i>	<i>Wir lassen unser Auto reparieren.</i>
	Passzív szerkezet	<i>Vorgangspassiv</i>	<i>Sie werden vom Flughafen abgeholt.</i>
	Múltidejűség	<i>A haben és sein</i> Präteritum alakja	<i>Wir hatten keinen Hunger.</i> <i>Gestern war ich müde.</i>
		<p>Perfekt</p> <p><i>haben</i> segédigével</p> <p><i>sein</i> segédigével</p> <p>Partizip Perfekt</p> <p>szabályos igék</p> <p>rendhagyó igék</p> <p>elváló igekötős igék</p> <p>nem elváló igekötős igék</p> <p>-iern végű igék</p>	<p><i>Ich habe gelacht.</i></p> <p><i>Ich bin zu spät gekommen.</i></p> <p><i>gespielt, gekauft</i></p> <p><i>gesehen, gefunden</i></p> <p><i>eingekauft, vorgelesen</i></p> <p><i>bekommen, bezahlt, verloren</i></p> <p><i>passiert, informiert</i></p>
		Präteritum	<i>Der Politiker bekam viel Kritik.</i>

		Plusquamperfekt	<i>Nachdem Kati die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie Tee.</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen – durfte</i>
	Müveltetés	<i>lassen</i>	<i>Wir ließen unser Auto reparieren.</i>
	Passzív szerkezet	Vorgangspassiv	<i>Sie wurden vom Flughafen abgeholt. Sie sind vom Flughafen abgeholt worden.</i>
	Jövőidejűség	Futur I	<i>Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.</i>
Birtoklás kifejezése		A <i>haben</i> jelen idejű alakja A <i>haben</i> múlt idejű alakja	<i>Ich habe ein Auto. Ich hatte ein Auto.</i>
		Birtokos névmás alany és tárgyesetben Birtokos névmás részes esetben gehören+Dat	<i>Mein / dein / sein / ihr / unser / euer / ihr / Ihr Haus meinem / seinem / seinem / ihrem / unserem / eurem / Ihrem Bruder Dieser Kuli gehört mir.</i>
		Genitiv <i>s</i> <i>von</i> + név	<i>Peters Bruder der Bruder von Peter</i>
Minőségi viszonyok		Középfokú melléknevek és hasonlító mondatok Felsőfokú melléknevek határozóként Felsőfokú melléknevek jelzőként	<i>Peter ist schneller als Paul. Paul ist genauso schnell wie Mark. Peter ist am schnellsten. Peter ist der schnellste Läufer in der Schule.</i>
		Wie? Welcher? – melléknévragozás határozott névelő után Was für ein...? – melléknévragozás határozatlan névelő után Melléknévragozás névelő nélkül	<i>Das finde ich toll. Der neue Junge gefällt mir. Ich habe ein interessantes Buch gelesen. Hier findet man gute Restaurants.</i>

		Főnévként használt melléknevek	<i>der Bekannte / ein Bekannter die Verwandte / eine Verwandte</i>
		Melléknévi igenevek főnévként	<i>der Reisende der Angestellte</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Határozószók Földrajzi irányok Helyet és irányt kifejező elöljárószók Helyet és irányt kifejező igék	<i>hier, dort, rechts, links, oben unten in / aus / nach + Stadt/Land im Norden / Süden/ Westen/Osten südlich von .. im Kino – ins Kino beim Bäcker / zum Bäcker / auf den Sportplatz. liegen – legen / stehen- stellen / sitzen – setzen / hängen - hängen</i>
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>Wie oft?</i>	<i>manchmal, oft, immer, nie einmal / zweimal pro ... jede Woche, jeden Monat täglich, wöchentlich, jährlich, monatlich</i>
	Időpont	<i>Wann?</i> <i>Wie spät ist es?</i>	<i>am Montag / am Wochenende / im Sommer / im Juni/ am Morgen / in der Nacht / um 8 Uhr gegen 8 Uhr diese Woche / diesen Monat / dieses Jahr / nächste Woche / nächsten Monat/ nächstes Jahr heute, gestern, morgen vorgestern / übermorgen Es ist 8 Uhr. Es ist 5 vor 8. Es ist 5 nach 8.</i>
	Időtartam	<i>Wie lange?</i>	<i>Ich habe 2 Stunden geschlafen. Ich war von 4 bis 5 Uhr in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt.</i>
Mennyiségi viszonyok		Főnevek egyes és többes száma	<i>das Kind – die Kinder</i>
		Tőszámnevek 1-1000	<i>eins, zwei ...</i>
		Tőszámnevek 1000 -	<i>Eintausendsieben ...</i>
		Sorszámnevek	<i>erste, zweite, dritte ...</i>

		Határozott és határozatlan mennyiség	<i>ein Stück Schokolade viel – viele wenig – wenige alles / nichts</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés Kívánság / Kínálás Szükségesség Szándék Engedély / tiltás	<i>Können Können möchten / mögen müssen sollen wollen dürfen</i>	<i>Ich kann schwimmen. Kann ich mitspielen? Möchtest / magst du ein Eis essen? Ich muss lernen. Meine Mutter hat gesagt, ich soll viel lernen. Wir wollen tanzen. Hier darf man nicht rauchen</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen – durfte</i>
		brauchen zu + Infinitiv	<i>Heute brauchst du nicht mitzukommen.</i>
Feltételesség		A <i>haben</i> feltételes jelen idejű alakja A <i>können</i> feltételes jelen idejű alakja A <i>sein</i> feltételes jelen idejű alakja würde + Infinitiv Módbeli segédigék feltételes jelen idejű alakja	<i>Ich hätte gern drei Kugeln Eis. Könntest du mir helfen? Es wäre schön, wenn du kommen könntest. Wenn ich Zeit hätte, würde ich spazieren gehen. Ich müsste jetzt zu Hause sein.</i>
Logikai viszonyok		Főmondatok kötőszói egyenes szórend fordított szórend Mellékmondatok kötőszói okhatározói mellékmondat alanyi/tárgyi mellékmondat feltételes mellékmondat zu+ Infinitiv szerkezet	<i>und, aber, oder, denn, sondern deshalb trotzdem Ich bin glücklich, weil ich eine fünf in Mathe bekommen habe. Ich wusste nicht, dass wir einen Test schreiben. Wenn das Wetter schön ist, gehen wir spazieren. Hast du Lust, ins Kino zu gehen? Es ist schwer, Deutsch zu lernen.</i>

		<p>Célhatározói mellékmondat</p> <p>Alárendelt kérdőmondat</p> <p>időbeliséget kifejező kötőszavak</p> <p>Vonatkozó mellékmondat előidejűség</p> <p>Kettős kötőszavak</p> <p>módhatározói mellékmondat</p>	<p><i>Ich rate dir, Sport zu treiben.</i></p> <p><i>Ich lerne viel, damit meine Eltern zufrieden sind.</i></p> <p><i>Ich lerne Deutsch, um deutsche Filme zu sehen.</i></p> <p><i>Weißt du, wann der Zug kommt?</i></p> <p><i>Weißt du, ob wir einen Test schreiben?</i></p> <p><i>Ich habe ein Kleid gekauft, als ich gestern in der Stadt war.</i></p> <p><i>Wenn wir in der Stadt sind, besichtigen wir immer diese Kirche.</i></p> <p><i>Ich mag dieses Lied, das du singst.</i></p> <p><i>Nachdem Lisa die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie Tee.</i></p> <p><i>Nachdem Lisa die Hausaufgabe gemacht hat, kocht sie Tee.</i></p> <p><i>Ich mag nicht nur Tee, sondern auch Kaffee.</i></p> <p><i>sowohl-als auch, weder-noch, entweder-oder, je – desto, einerseits – andererseits</i></p> <p><i>Er ist nach Hause gegangen, anstatt hier zu bleiben.</i></p> <p><i>Er ist nach Hause gegangen, ohne Abschied zu nehmen.</i></p>
Szövegösszetartó eszközök		<p>Határozott és határozatlan névelők</p> <p>Személyes névmás alany és tárgyesetben</p> <p>Személyes névmás részes esetben</p> <p>Általános alany tárgyesettel álló igék</p> <p>részes esettel álló igék</p>	<p><i>Ein Junge steht hier. Der Junge ist 14 Jahre alt.</i></p> <p><i>Der Junge steht dort.</i></p> <p><i>Siehst du ihn?</i></p> <p><i>Der Junge steht dort.</i></p> <p><i>Gibst du ihm das Buch?</i></p> <p><i>man</i></p> <p><i>brauchen, es gibt, haben</i></p> <p><i>gefallen, gehören</i></p>

		Kérdő névmás és mutató névmás Vonzatos igék	<i>Welcher? – Dieser</i> <i>Ich mache beim Wettbewerb mit.</i>
Esetviszonyok		Névelők alany és tárgyesetben résztes esetben birtokos eset Személyes névmás alany és tárgyesetben Személyes névmás résztes esetben Résztes és tárgyesettel álló igék	<i>Das Buch ist spannend.</i> <i>Ich lese ein spannendes Buch.</i> <i>Ich helfe meiner Mutter.</i> <i>Das Haus meiner Großeltern ist sehr groß.</i> <i>Ich fahre Rad.</i> <i>Ich sehe dich nicht.</i> <i>Hilfst du mir?</i> <i>Ich kaufe meinem Sohn einen Ball.</i> <i>Ich kaufe ihm einen Ball.</i> <i>Ich kaufe ihn meinem Sohn.</i> <i>Ich kaufe ihn ihm.</i>
Szöveggrammatikai eszközök		Résztes esettel álló előljárószók Tárgyesettel álló előljárószók Előljárószók tárgy- és résztes esettel	<i>aus, bei mit, nach, seit, von, zu</i> <i>für, um, durch, ohne, gegen</i> <i>an, auf, hinter, in, neben, über, vor, zwischen, unter</i>
		Névmási határozók	<i>Ich habe daran gedacht, dass wir ins Kino gehen.</i> <i>In einer Woche ist die Schule vorbei. Ich freue mich schon darauf.</i> <i>Woran denkst du viel? Ich denke daran, ...</i>
		Névmások	<i>derselbe / dieselbe / dasselbe</i> <i>der/die/das gleiche</i>
Kollokációk		Funktionsverbgefüge	<i>eine Reise machen, zur Verfügung stehen, eine Entscheidung treffen</i>

12. évfolyam

emelt képzés – heti óraszám:6

A 12. évfolyamra a tanuló már A2 nyelvtudással érkezik a második idegen nyelvből, és célja, nyelvtudása további fejlesztése mellett, 12. évfolyamon a középfokú nyelvvizsga követelményeinek sikeres teljesítése. Középiskolai tanulmányai végére már elegendő tudással és tapasztalattal rendelkezik ahhoz, hogy nyelvtudását hatékonyan fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és –cserére, valamint valós kommunikációra, kapcsolatépítésre.

A szakasz végére a minimum cél a KER szerinti B1 szint. A tanuló tudja és érti, hogy ezt a célt akkor tudja elérni, ha a tanórán kívüli nyelvtanulási és nyelvhasználati lehetőségeit a lehető legjobban kihasználja: olvas, filmet néz, illetve digitális csatornákon keresztül használja a nyelvet lehetőleg minden nap. A személyes tartomány a nyelvtanuló számára kibővül oly módon, hogy már a közéleti, az oktatási és akár a szakmai tartományok vonatkozásában is tényleges nyelvhasználóként tud működni, és nyelvtudását egyéni céljainak megfelelően tudja alkalmazni. Egyre kevésbé akadályozzák a fizikai korlátok (például a környezeti zajok, feltételek vagy a kiejtés milyensége), a társadalmi/társasági tényezők (például beszédpartnereinek száma vagy egymáshoz viszonyított státusza), a mentális kontextus (például a motiváció, a lelkiállapot) vagy egyéb paraméterek (például a felkészülés lehetősége, a kommunikációs témák vagy egy vizsgaszituáció), és egyre sokszínűbb nyelvi tevékenységekben vesz részt, a nyelvi stratégiák széles körének aktív és tudatos beépítésével. Általános beszédprodukciónak ekkor már változatos, az érdeklődési körén túlmutató témákban is részletes, példákkal kiegészített és jól felépített szöveg jellemzi, szükség esetén megfelelő érveléssel alátámasztva. Képes az előre elgondoltaktól eltérni, mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatósághoz igazítani. Írásprodukciónak is összetettebbé válik, élményeiről és különböző eseményekről részletes és világos leírást képes adni. Megtervezi és az adott szituációhoz illeszti az alkalmazott nyelvi eszközöket, hiányosságait egyre hatékonyabban kompenzálja, és javítja hibáit. Írás-, illetve beszédprodukciónak érzelmeket, személyes véleményét megjeleníti, számára ismerős helyzetekben helytállóan folytat célnyelvi információ átadást és -cserét. Szóbeli diskurzust hatékonyan és megfelelő eszközökkel kezdeményez, azt fenntartja és lezárja, a megértést biztosítja, céljainak megfelelően. Egészében világosan ki tudja fejezni magát mind írásban, mind beszédben anélkül, hogy komoly korlátokba ütközne.

A tanult nyelvi elemek segítségével már ismeretlen témákat és szituációkat is felismer, mind élőbeszédben, mind pedig hangzóanyagokban, és ez igaz az anyanyelvi beszélők által folytatott, köznyelvi kommunikációs tevékenységekre is. A konkrét bejelentések mellett képes az elvontabb témájú üzenetek megértésére is, ideértve a beszélők attitűdjét, nézeteit is. Olvasásában nagy önállóságot tanúsít, a szövegeknek megfelelően alkalmazza olvasási stílusát és sebességét. Hosszabb, összetettebb szövegekben meg tudja érteni a részleteket is. Megért standard dialektusban, szokványos tempóban folyó célnyelvi műsorokat, filmeket a média különböző csatornáin, ehhez változatos stratégiákat tudatosan alkalmaz.

Interakcióiban jó nyelvhelyességgel, megfelelő szókinccsel, a természeteshez közelítő szinten vesz részt. A különböző közegekben olvasott és hallott szövegeket képes összegezni, azt továbbadni. Szókinccsében változatos, a hiányosságokat körülírással megoldja. Nyelvhelyességében még előfordulnak hibák, de a megértést ezek már kevésbé gátolják. Szövegalkotásában többnyire koherens, a kohéziós eszközök széles körét tudja használni. Kiejtésében, hanglejtésében közelít a természeteshez,

helyesírásában már többnyire pontos.

A szakasz végére szociokulturális ismeretei (például célnyelvi társadalmi szokások, testbeszéd) már lehetővé teszik azt, hogy társasági szempontból is megfelelő kommunikációt folytasson. Interkulturális tudatosságára építve felismeri a célnyelvi és saját hazájának kultúrája közötti hasonlóságokat és különbségeket, és a magyar értékek átadására képessé válik. Megszerzett nyelvtudásával részt tud venni célnyelvű oktatási és szabadidős tevékenységekben, és ez egyre inkább igaz a választott pályájának, érdeklődésének megfelelő tartalmakra is. A nyelvtanulás során elsajátított tanulási stratégiákat és készségeket már más tantárgyak elsajátításában is alkalmazza, és nyelvtudását keresztntantervi témákban is fejleszti.

Ebben a szakaszban a témakörök óraszámja kifejezi a nyelvtudás fejlődésének és az életkor változásának következtében áthelyeződő hangsúlyokat: a középiskola elején a személyes témataromány még kiemelkedő szerepét felváltja egy egyenletesebb eloszlás, azaz nagyobb jelentőséget kapnak további témakörök, mint például az országismeret és interkulturális ismeretek, vagy egyes keresztntantervi tartalmak idegen nyelven. A tanuló életkora és absztraktabb nyelvi gondolkodása lehetővé teszi, hogy megjelenjenek új témakörök is, melyeket az érettségi vizsgára történő felkészülés tesz szükségessé. Ilyen témák az ember és társadalom, az egyre szaporodó függőségek veszélyei vagy a gazdasági és pénzügyi ismeretek. A pályaválasztás előtt álló 11-12. évfolyamos diákok számára szintén elengedhetetlen a munka világával való ismerkedés a célnyelven, mely a nyelvi fejlődés mellett kiváló lehetőséget nyújt az erről történő beszélgetésre, gondolkodásra, valamint a munkavállalói kompetencia megalapozására. Ezeken az évfolyamokon az osztálytermi és iskolai témakört a vizsgafelkészülés váltja fel, mert a tanulónak tanórai keretek között kell megismerkednie a német nyelvi érettségi feladataival, követelményeivel, valamint a sikeres teljesítéshez szükséges stratégiákkal. Rálátást kell kapnia az értékelés szempontjaira, és gyakorlatot kell szereznie a feladatsorok megoldásában. A középiskola utolsó két évében mindezek elérése érdekében a legnagyobb jelentőség a célnyelvi és nyelvtanulással kapcsolatos témakörnek jut.

Ebben a szakaszban is fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B1 nyelvi szintet és fel tud készülni az középfokú nyelvvizsga sikeres teljesítésére, amely elősegíti számára a felsőoktatásba való bejutást.

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott 2 évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra, célnyelvi példákkal. A 11-12. évfolyamokra vonatkozó listákban megjelenhetnek a korábbi elemek összetettebb nyelvi példákkal és újonnan belépő funkciók és struktúrák is.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló jól megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. Komplexebb szövegekhez kapcsolódó feladatokat old meg.

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló teljes egészében megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó bonyolultabb kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtetni tud a szövegek témájára, tartalmára.</p> <p>Követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét.</p> <p>Képes kiszűrni a lényegét és az alapvető információkat az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva.</p> <p>Egyre önállóbban alkalmazza a megértést segítő alapvető stratégiákat.</p>
<p align="center">A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások hiánytalan megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó bonyolultabb kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, bonyolultabb autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.</p> <p>A szöveg lényegének, konkrét információknak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó bonyolultabb szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, lehetőség esetén a célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló komplexebb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról, bonyolultabb nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Kérdéseket tesz fel kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszol a hozzá intézett kérdésekre, illetve hosszabb és összetettebb párbeszédet folytat.</p> <p>A tanuló törekszik a célnyelv spontán módon történő használatára.</p> <p>Képes tudatosan alkalmazni egyre több kompenzációs stratégiát, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét.</p> <p>Megnyilvánulásaiban törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése bonyolultabb szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Bonyolultabb, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, ill. ezekre való rákérdezés bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, bonyolultabb nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó hosszabb és összetettebb párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során megértés hiányában ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, ill. szükség esetén saját mondanivalójának átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p>	

Bonyolultabb, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elemek megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).

Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás bonyolultabb nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéddek, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló rövid felkészülés után hosszabb szövegeket mond.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb szókinccsel és beszédfordulatokkal hosszabban, összefüggően beszél saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Bemutatja munkáját bonyolultabb nyelvi eszközökkel.</p> <p>Elmesél hosszabb, összetettebb történetet. Megfogalmaz bonyolultabb állításokat, összehasonlítást, magyarázatot, indoklást. Bonyolultabb nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használ.</p> <p>A tanuló kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, összetett cselekvéseket, történéseket, és ok-okozati összefüggéseket fejez ki.</p> <p>Képes alkalmazni a megértést segítő legfontosabb stratégiákat.</p> <p>Beszédében alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Összetettebb szókinccsel és bonyolultabb nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témáról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása bonyolultabb nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.</p>	

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).

Tanári példa és hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a helyes kiejtés gyakorlása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló megérti hosszabb és összetettebb olvasott szövegek lényegét, fő tartalmát.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló megérti az ismerős témákról szóló bonyolultabb szövegeket.</p> <p>Megtalál fontos információkat bonyolultabb, hétköznapi szövegekben.</p> <p>Megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szöveg lényegét, kiszűri a szövegből a fontos információkat.</p> <p>Elvégez az olvasott szövegre vonatkozó feladatokat.</p> <p>Képes meglévő készségeit kreatívan használni az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez.</p> <p>Növekszik a tanuló tájékozottsága a célnyelvi kultúráról.</p> <p>Fokozódik érdeklődése a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Összetettebb nyelvi eszközökkel, bővülő szókincssel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd) a tanulóhoz közel álló témákról.</p> <p>Lényeges információk megtalálása bonyolultabb szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Hosszabb üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Összetettebb használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p>	

Összetettebb, hosszabb történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, regények, történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az A1 nyelvi szintet meghaladó, azaz a tanuló ismert témáról hosszabb mondatokat ír. Mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú szövegeket alkot.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló bonyolultabb, összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról.</p> <p>Az írást a kommunikáció eszközeként használja különböző interakciókban.</p> <p>Gondolatait kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki.</p> <p>Kreatívan alkalmazza nyelvismeretét bonyolultabb szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról.</p> <p>Felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Bonyolultabb, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Bonyolultabb szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Bonyolultabb írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rapszöveg írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de ezért, azután).</p> <p>Gyakori írásbeli műfajok szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p>	

A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diászor).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.

A 12. évfolyamon a német nyelv tantárgy emelt óraszám: 168 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	13
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	10
Reisen und Urlaub, Tourismus	10
Öffentliches Leben und Unterhaltung	10
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	13
Interkulturelle und landeskundliche Themen	13
Fächerübergreifende Themen und Situationen	13
Aktuelle Themen	13
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10
Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	10
Wirtschaft und Finanzen	10
Arbeitswelt und Karriere	10
Wissenserwerb und Wissensvermittlung	13
Vorbereitung auf das Abitur	20
Összes óraszám:	168

**Ajánlott témakörök a 12. évfolyamra
emelt képzésen**

Témák	Kapcsolódási pontok
<p><i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Egyén és család nálunk és a célországokban.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.</i></p> <p><i>Etika: önismeret, ember az időben -</i></p>

	gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
<p><i>Ember és társadalom</i> Ember külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.</p>	<p><i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsiköltség, zsebpénz.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás.</p>
<p><i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben. Időjárás, éghajlat. Természeti katasztrófák. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, a fenntarthatóságért?</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág, a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.</p>

	<p><i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai.</p>
<p><i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
<p><i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.</p>
<p><i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés itthon és a célnyelvi országokban. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Ételrendelés telefonon és interneten. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógy módok). Életmód nálunk és más országokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek, tudatos vásárlás.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismerve, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.</p>
<p><i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban.</p>	<p><i>Földrajz:</i> más népek kultúrái.</p>

<p>Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Jellemző hazai és külföldi sportágak. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és más országokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete.</p> <p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.</p>
<p><i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi és más kultúrák.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben.</p> <p><i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.</p>
<p><i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti</p>

<p>A tudomány fejlődése (pl.: mesterséges intelligencia, okos házak) A közösségi oldalak használatának előnyei és veszélyei.</p>	<p>jelentőségű felfedezések, találmányok.</p> <p><i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.</p>
<p><i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.</p> <p><i>Matematika:</i> alpműveletek, grafikonok értelmezése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári és ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz.</p>

Német nyelvi funkciók a 12. évfolyamon az emelt képzésen (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)

- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
- információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in ... Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien? Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Können Sie mir bitte sagen ...?)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir? Was fehlt dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut. Danke, mir geht es sehr gut/gut/nicht so gut/schlecht. Ich habe Halsschmerzen. Mein Hals tut mir weh.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánások kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag! Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß! Gute Besserung! Viel Erfolg!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo, Freunde! Herzlichst! / Liebe Grüße / Viele Grüße)
- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut. Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll. Das gefällt mir. Das gefällt mir nicht.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist schön. Das ist meine Mutter.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte. Lies den Text.)
- kívánság kifejezése (Ich möchte ...)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)
- vélemény kifejezése (Meiner Meinung nach ist das Buch sehr gut.)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ... / Es freut mich, dass ...)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass... / Das ist aber schlimm!)
- ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)

- szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)
- dicséret, kritika kifejezése (Toll! Echt! Blödsinn!)
- elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- események leírása (Zuerst erreichten wir den Berg, dann stiegen wir hoch, und zum Schluss besichtigten wir die Burg.)
- felszólítás (Öffne die Tür, bitte! Kommt spielen!)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)
- betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)
- gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)
- együttérzés és arra reagálás (Mein herzliches Beileid. Danke.)
- hála kifejezése (Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.)
- félelem kifejezése (Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.)
- véleménykérés kifejezése (Sind Sie damit einverstanden, dass ...?)
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése (Ich bin der gleichen / anderer Meinung.)
- ellentét kifejezése és visszautasítása (Sie haben Recht, aber... / Sie mögen Recht haben, aber trotzdem... / Das mag wohl sein, aber ... / Das stimmt zwar, aber ...)
- szemrehányás kifejezése (Konntest du wirklich nicht früher kommen?!)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (Ich erinnere mich (nicht) daran, dass/ob/wie...)
- reklamálás (Entschuldigung, ich habe ein Problem mit .... / Ich möchte mich über ... beschweren.)
- tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor, ...)
- segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon.)
- beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás (Dabei fällt mir ein, ... / Darf ich hier hinzufügen, ...)
- megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)
- körülírás, példa megnevezése (Das ist also ein Gegenstand, der .)
- érdeklődés, érdektelenség (Ich interessiere mich für Sport. – Das finde ich langweilig.)
- elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)
- közömbösség (Das ist mir egal.)
- indoklás (Ich kann nicht kommen, weil...)
- segítség felajánlása, és arra reagálás (Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)

Elsajátított és elmélyítendő nyelvi elemek, struktúrák			
12. évfolyam emelt képzés			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Präsens létige igeragozás	<i>ich bin, du bist ... ich tanze / spiele</i>

		tőhangváltós igék elváló igekötős igék <i>es gibt</i> visszaható igék sich-Verben	<i>du tanzt / spielst ... ich esse – du isst – er isst ich fahre – du fährst – er fährt Ich kaufe im Supermarkt ein. Hier gibt es viele Restaurants. sich waschen, sich kämmen Ich kämme mich. Ich kämme die Haare meiner Tochter. Wir müssen uns beeilen, sonst verpassen wir den Zug.</i>
		Kijelentő mondat: egyenes szórend kiemelt mondatrész	<i>Ich tanze gern. Ich spiele gern Klavier. Am Montag spielen wir Tennis.</i>
		Kérdő mondat: kérdőszavas kérdések Eldöntendő kérdések	<i>Was machst du heute? Seid ihr zu Hause?</i>
	Felszólító mód	felszólítások	<i>Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!</i>
		Személytelenség	<i>Es ist warm. Es schneit.</i>
	Függő beszéd	Jelen időben	<i>Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.</i>
	Műveltetés	<i>lassen</i>	<i>Wir lassen unser Auto reparieren.</i>
	Passzív szerkezet	<i>Vorgangspassiv</i>	<i>Sie werden vom Flughafen abgeholt.</i>
	Múltidejűség	A <i>haben</i> és <i>sein</i> Präteritum alakja	<i>Wir hatten keinen Hunger. Gestern war ich müde.</i>
		Perfekt <i>haben</i> segédigével <i>sein</i> segédigével Partizip Perfekt szabályos igék rendhagyó igék elváló igekötős igék nem elváló igekötős igék -iern végű igék	<i>Ich habe gelacht. Ich bin zu spät gekommen. gespielt, gekauft gesehen, gefunden eingekauft, vorgelesen bekommen, bezahlt, verloren passiert, informiert</i>

		Präteritum	<i>Der Politiker bekam viel Kritik.</i>
		Plusquamperfekt	<i>Nachdem Kati die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie Tee.</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen – durfte</i>
	Müveltetés	<i>lassen</i>	<i>Wir ließen unser Auto reparieren.</i>
	Passzív szerkezet	Vorgangspassiv	<i>Sie wurden vom Flughafen abgeholt. Sie sind vom Flughafen abgeholt worden.</i>
	Jövőidejűség	Futur I	<i>Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.</i>
Birtoklás kifejezése		A <i>haben</i> jelen idejű alakja A <i>haben</i> múlt idejű alakja	<i>Ich habe ein Auto. Ich hatte ein Auto.</i>
		Birtokos névmás alany és tárgyesetben Birtokos névmás részes esetben <i>gehören+Dat</i>	<i>Mein / dein / sein / ihr / unser / euer / ihr / Ihr Haus meinem / seinem / seinem / ihrem / unserem / eurem / Ihrem Bruder Dieser Kuli gehört mir.</i>
		Genitiv <i>s</i> <i>von + név</i>	<i>Peters Bruder der Bruder von Peter</i>
Minőségi viszonyok		Középfokú melléknevek és hasonlító mondatok Felsőfokú melléknevek határozóként Felsőfokú melléknevek jelzőként	<i>Peter ist schneller als Paul. Paul ist genauso schnell wie Mark. Peter ist am schnellsten. Peter ist der schnellste Läufer in der Schule.</i>
		<i>Wie?</i> <i>Welcher?</i> – melléknévragozás határozott névelő után <i>Was für ein...?</i> – melléknévragozás határozatlan névelő után	<i>Das finde ich toll. Der neue Junge gefällt mir. Ich habe ein interessantes Buch gelesen. Hier findet man gute Restaurants.</i>

		Melléknévragozás névelő nélkül	
		Főnévként használt melléknevek	<i>der Bekannte / ein Bekannter die Verwandte / eine Verwandte</i>
		Melléknévi igenevek főnévként	<i>der Reisende der Angestellte</i>
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	Határozószók Földrajzi irányok Helyet és irányt kifejező előjárósók Helyet és irányt kifejező igék	<i>hier, dort, rechts, links, oben unten in / aus / nach + Stadt/Land im Norden / Süden/Westen/Osten südlich von .. im Kino – ins Kino beim Bäcker / zum Bäcker / auf den Sportplatz liegen – legen / stehen- stellen / sitzen – setzen / hängen - hängen</i>
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	Wie oft?	<i>manchmal, oft, immer, nie einmal / zweimal pro ... jede Woche, jeden Monat täglich, wöchentlich, jährlich, monatlich</i>
	Időpont	Wann? Wie spät ist es?	<i>am Montag / am Wochenende / im Sommer / im Juni/ am Morgen / in der Nacht / um 8 Uhr gegen 8 Uhr diese Woche / diesen Monat / dieses Jahr / nächste Woche / nächsten Monat/ nächstes Jahr heute, gestern, morgen vorgestern / übermorgen Es ist 8 Uhr. Es ist 5 vor 8. Es ist 5 nach 8.</i>
	Időtartam	Wie lange?	<i>Ich habe 2 Stunden geschlafen. Ich war von 4 bis 5 Uhr in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt.</i>
Mennyiségi viszonyok		Főnevek egyes és többes száma	<i>das Kind – die Kinder</i>
		Töszámnevek 1- 1000	<i>eins, zwei ...</i>

		Tőszámnevek 1000 -	<i>Eintausendsieben ...</i>
		Sorszámnevek	<i>erste, zweite, dritte ...</i>
		Határozott és határozatlan mennyiség	<i>ein Stück Schokolade viel – viele wenig – wenige alles / nichts</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés Kívánság / Kínálás Szükségesség Szándék Engedély / tiltás	<i>Können Können möchten / mögen müssen sollen wollen dürfen</i>	<i>Ich kann schwimmen. Kann ich mitspielen? Möchtest / magst du ein Eis essen? Ich muss lernen. Meine Mutter hat gesagt, ich soll viel lernen. Wir wollen tanzen. Hier darf man nicht rauchen</i>
		Módbeli segédigék múlt idejű alakja	<i>können – konnte, müssen – musste, sollen – sollte, wollen – wollte, dürfen - durfte</i>
		brauchen zu + Infinitiv	<i>Heute brauchst du nicht mitzukommen.</i>
Feltételesség		A <i>haben</i> feltételes jelen idejű alakja A <i>können</i> feltételes jelen idejű alakja A <i>sein</i> feltételes jelen idejű alakja würde + Infinitiv Módbeli segédigék feltételes jelen idejű alakja	<i>Ich hätte gern drei Kugeln Eis. Könntest du mir helfen? Es wäre schön, wenn du kommen könntest. Wenn ich Zeit hätte, würde ich spazieren gehen. Ich müsste jetzt zu Hause sein.</i>
Logikai viszonyok		Főmondatok kötőszói egyenes szórend fordított szórend Mellékmondatok kötőszói okhatározói mellékmondat alanyi/tárgyi mellékmondat feltételes mellékmondat zu+ Infinitiv szerkezet	<i>und, aber, oder, denn, sondern deshalb trotzdem Ich bin glücklich, weil ich eine fünf in Mathe bekommen habe. Ich wusste nicht, dass wir einen Test schreiben. Wenn das Wetter schön ist, gehen wir spazieren. Hast du Lust, ins Kino zu gehen?</i>

		<p>Célhatározói mellékmondat</p> <p>Alárendelt kérdőmondat</p> <p>időbeliséget kifejező kötőszavak</p> <p>Vonatkozó mellékmondat előidejűség</p> <p>Kettős kötőszavak</p> <p>módhatározói mellékmondat</p>	<p><i>Es ist schwer, Deutsch zu lernen.</i></p> <p><i>Ich rate dir, Sport zu treiben.</i></p> <p><i>Ich lerne viel, damit meine Eltern zufrieden sind.</i></p> <p><i>Ich lerne Deutsch, um deutsche Filme zu sehen.</i></p> <p><i>Weißt du, wann der Zug kommt?</i></p> <p><i>Weißt du, ob wir einen Test schreiben?</i></p> <p><i>Ich habe ein Kleid gekauft, als ich gestern in der Stadt war.</i></p> <p><i>Wenn wir in der Stadt sind, besichtigen wir immer diese Kirche.</i></p> <p><i>Ich mag dieses Lied, das du singst.</i></p> <p><i>Nachdem Lisa die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie Tee.</i></p> <p><i>Nachdem Lisa die Hausaufgabe gemacht hat, kocht sie Tee.</i></p> <p><i>Ich mag nicht nur Tee, sondern auch Kaffee.</i></p> <p><i>sowohl-als auch, weder-noch, entweder-oder, je – desto, einerseits – andererseits</i></p> <p><i>Er ist nach Hause gegangen, anstatt hier zu bleiben.</i></p> <p><i>Er ist nach Hause gegangen, ohne Abschied zu nehmen.</i></p>
Szövegösszetartó eszközök		<p>Határozott és határozatlan névelők</p> <p>Személyes névmás alany és tárgyesetben</p> <p>Személyes névmás részes esetben</p> <p>Általános alany tárgyesettel álló igék</p>	<p><i>Ein Junge steht hier. Der Junge ist 14 Jahre alt.</i></p> <p><i>Der Junge steht dort.</i></p> <p><i>Siehst du ihn?</i></p> <p><i>Der Junge steht dort.</i></p> <p><i>Gibst du ihm das Buch?</i></p> <p><i>man brauchen, es gibt, haben gefallen, gehören</i></p>

		<p>részes esettel álló igék Kérdő névmás és mutató névmás</p> <p>Vonzatos igék</p>	<p><i>Welcher? – Dieser</i></p> <p><i>Ich mache beim Wettbewerb mit.</i></p>
Esetviszonyok		<p>Névelők alany és tárgyesetben</p> <p>részes esetben birtokos eset</p> <p>Személyes névmás alany és tárgyesetben</p> <p>Személyes névmás részes esetben</p> <p>Részes és tárgyesettel álló igék</p>	<p><i>Das Buch ist spannend. Ich lese ein spannendes Buch.</i></p> <p><i>Ich helfe meiner Mutter. Das Haus meiner Großeltern ist sehr groß. Ich fahre Rad. Ich sehe dich nicht.</i></p> <p><i>Hilfst du mir? Ich kaufe meinem Sohn einen Ball. Ich kaufe ihm einen Ball. Ich kaufe ihn meinem Sohn. Ich kaufe ihn ihm.</i></p>
Szöveggrammatikai eszközök		<p>Részes esettel álló előjárósók</p> <p>Tárgyesettel álló előjárósók</p> <p>Előjárósók tárgy- és részes esettel</p>	<p><i>aus, bei mit, nach, seit, von, zu</i></p> <p><i>für, um, durch, ohne, gegen</i></p> <p><i>an, auf, hinter, in, neben, über, vor, zwischen, unter</i></p>
		Névmási határozók	<p><i>Ich habe daran gedacht, dass wir ins Kino gehen. In einer Woche ist die Schule vorbei. Ich freue mich schon darauf. Woran denkst du viel? Ich denke daran, ...</i></p>
		Névmások	<p><i>derselbe / dieselbe / dasselbe</i></p> <p><i>der/die/das gleiche</i></p>
Kollokációk		Funktionsverbgefüge	<p><i>eine Reise machen, zur Verfügung stehen, eine Entscheidung treffen</i></p>